*І чужому научайтесь,
й свого не цурайтесь...*
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXI. Ч. 113. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ВІВТОРОК, 18-го ЧЕРВНЯ 1974 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK TUESDAY, JUNE 18, 1974 No. 113. VOL. LXXXI.

В НЮ ЙОРКУ ВІДКРИТО 20-ТУ ЮВІЛЕЙНУ ВИСТАВКУ ОМУА

Михайло Черешньовський голова ОУМА, головний організатор-теперішньої ювілейної виставки

Ню Йорк. — Оправдано можна твердити, коли мова про Українську Громаду у цій світовій петрополії, то з кінцем минулого тижня, в суботу і неділю 15 і 16-го червня, вона була під знаком однієї з найбільших в її історії культурних імпрез: 20-ої з черги і цим разом Ювілейної Виставки Об'єднання Мистців Українців Америки, в якій бере участь 77 мистців із виставкою 183 із своїх творів. Відкрив виставку формально в неділю, 16-го червня, голова ОМУА маестро Михайло Черешньовський, згадавши, що це 20-та виставка з черги і відбувається у 22-річчя існування ОМУА. Ред. Борис Ржепецький, попередній голова Літературно - Мистецького Клюбу, в приміщеннях якого ОМУА має свою ґелерею, згадав, що ЛМКлюб і ОМУА рівночасно обходять свої ювілеї, бо обидві ці установи були засновані в тому самому 1952-му р. Коротке слово мав ще теперішній голова ЛМКлюбу архітект інж. Іван Жуковський і опісля яких 200 осіб які прийшли на відкриття виставки, не зважаючи на зливний дощ, мали нагоду знайомитись і милуватись виставленими експонатами.

Формальне відкриття виставки в неділю попередила в суботу, 15-го червня у вечірніх годинах товариська зустріч, під час якої стільки ж приблизно осіб, як і на відкриті виставки, мали нагоду оглядати її та в товариських розмовах висловлювати свої думки і вражіння.

Виставка триватиме до 30 липня ц.р.

З нагоди виставки видано чепурний каталог із вступною інформаційною статтею маестра Святослава Гординського та реєстром — в українській і англійській мовах — мистців, які беруть участь у виставці, та виставлених їх творів, як і фотоофсетними репродукціями багатьох із виставлених картин та різьб.

Відбулося засідання управи НТШ в ЗСА

Ню Йорк. У вечірніх годинах 14 червня тут відбувся пленум управи Наукового Товариства ім. Шевченка, на якому голова, проф. Осип Андрушків, члени президії та голови комісій і директори секцій поінформували про поточну діяльність. Науковий секретар проф. д-р Чировський поінформував про запроєктовані нові видання. Окремо обговорено справу видання великої Історії України - Руси Михайла Грушевського в перекладі на англійську мову. У зв'язку з цим, що сплачено гіпотечне задовження на домі НТШ в Ню Йорку, запляновано на 26 жовтня імпрезу „спалення морґеджу". Одночасно заплановано перебрання у повне користування Товариством усього будинку, що уможливить кращу і ефективнішу організацію наукової, архівно - бібліотечної та адміністраційної діяльности. У зв'язку з появою в деяких українських газетах статтей на білоруські теми, в яких автори виявили нерозуміння білоруської проблеми, а навіть ставили під сумнів існування білоруської нації як такої, пленум управи НТШ ствердив, що того роду статті в українській пресі є не тільки помилкові, а й шкідливі і що ніхто не може оспорювати національну окремішність білорусів, які, подібно як всі народи Східньої Европи, змагаються за свою політичну незалежність і державну суверенність. Пленум апрабував пропозицію найменувати дійсними членами, згідно кореспондентами НТШ таких членів: д-ра Петра Грицая, д-ра Петра Одарченка, д-ра Юрія В. Луцишина та Миколу Остап'яка. У звичайні члени НТШ прийнято: дра Андрія Штуля, мґра Павла Заплітного, д-р Ірину Падох, а у члени-прихильники Анастазію Соколовську. В нарадах взяло участь 17 членів управи.

26 громад заповіли зорганізований приїзд на маніфестацію у Вашингтоні

Ню Йорк. — Канцелярія УККА одержала повідомлення від управ Відділів УКЗА з 26 громад, члени яких плянують зорганізований виїзд до Вашингтону на маніфестацію 22 червня. На першому місці є Філядельфія, звідки поїде 10 автобусів, відтак Ню Йорк — 7, Нюарк — 3, по 2 — Чикаго, Детройт, Рочестер, Боффало, Олбані, Пасейк, Бриджпорт, Гартфорд, по 1 — Сиракюзи, Елмайра, Бінгемтон, Вілимантик, Ню Гейвен, Гемстед, Джерзі Сіті, Картерет, Трентон, Балтимор, Честер, Клівленд, Сомервил, Ню Брансвик. Незалежно від того, на маніфестацію вибираються з окремих місцевостей особовими автомобілями та залізницями.

Діловий Комітет в справі підготовки маніфестації у співпраці з управою Відділу УККА у Вашингтоні подав про зарезервування приміщень у готелях для всіх цих, які плянуватимуть у Вашингтоні переночувати. Приміщення є у таких готелях: Ambassador Hotel, 1412 K St. N.W., Mid-Town Motor Inn., 1201 K St. N.W., Dupont Hotel, Dupont and Connecticut St., Woodner Hotel, 3636 16 St., N.W.

Союз Українок Америки, 78 Відділ, займається забезпеченням учасників найконечнішими харчами та напитками у залі біля площі, де є пам'ятник Т. Шевченкові.

В суботу 15 червня відбулася зустріч представників Ділового Комітету, інж. М. Семанишина та мґр І. Базарка з членами управи відділу УККА у Вашингтоні під проводом д-ра С. Куриласа. На нараді обговорено справи, пов'язані з маніфестацією.

КОНВЕНЦІЯ АМЕРИКАНСЬКОЇ І КАНАДСЬКОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ СПІЛКИ АВТОМОБІЛЕВИХ РОБІТНИКІВ ВИСТУПИЛА В ОБОРОНІ УКРАЇНИ

Лос Анджелес (в. к.) — Як уже інформовано, в днях від 2 до 7 червня ц. р. відбулася тут 24-та Конституційна Конвенція Міжнародної Професійної Спілки Об'єднаних Автомобілевих, Летунських та Сільськогосподарського Реманенту Америки, (International Union of United Automobile, Aerospace and Agricultural Implement Workers of America, UAW) — ЮАВ. Ця спілка об'єднує всіх згаданих робітників з теренів ЗСА і Канади.

Перший раз в історії цієї профспілки, або взагалі історії подібної іншої цього роду спілки, взяли активну участь і українці. Головою і взагалі душею цієї делегації був Ярослав Стасик з Детройту, член 160 льокалю ЮАВ. Він виступав там з рамени та в імені Світової Організації за Свободу, яка започаткувала акцію оборони України в рядах робітничих профспілок більше як рік тому.

На конвенції були дві українські резолюції: одна від СОзС, яку зголосили профспілкові льокалі ч. 160, 719 і 600 (в льокалі ч. 160 працює Я. Стасик, а президентом чи не найбільшого льокалю ч. 600 цієї інтернаціональної профспілки є . п. Дорош, роджений в Америці українець), а друга від льокалю ч. 869, заслуга за ухвалення якої і предложення її конвенції належиться, мабуть, Іванові Бутрієві. Перша українська резолюція ішла під назвою „Резолюція Свободи" і мала на увазі цілість української нації з її правом на сецесію, а друга — „Російський гніт українців" і звертала окрему увагу на переслідування і брутальне нищення української інтелігенції в особах Валентина Мороза, Леоніда Плюща, Данила Шумука та інших. Обидві резолюції доповняли себе.

Всіх резолюцій на Конвенції було дуже багато бо заповнили вони спеціяльну книжку „Пропонованих резолюцій" на 285 сторінок друку.

На засіданні Резолюційної Комісії наші резолюції перепали малою більшістю голосів (7:5). Але завдяки наполегливості Ярослава Стасика та його американських приятелів резолюції були прийняті самою Конвенцією на заклик інтернаціонального президента ЮАВ (USW). Леонарда Вудкака.

Як це сталося?

Після довгих старань української делеґації пощастило в п'ятницю 7 червня дістатися до президента Л. Вудкака, і то під час сесії, коли на залі було поверх три тисячі делеґатів. Наша делеґація, зложена з шістьох жінок у народних українських строях і двох чоловіків на чолі із Я. Стасиком, вийшли на подіюм і, передаючи Вудкакові прекрасну українську касетку, „Лихо з Розуму" В. Чорновола, „Інтернаціоналізм чи русифікація" Івана Дзюби „Фермент в Україні", всі в англійській мові, подякували йому за зрозуміння до українців і за піддержання їх справи в обороні української нації. Вудкак заявив, що він, як і очолювана ним робітнича спілка, були і завжди будуть стояти в обороні покривджених, бо кожна людина має право на свободу, в тому і нації, які мають право на самовизначення. „Я є гордий за Вас, що Ви змагаєтеся за свободу України", сказав він після того, як привітав особисто кожного з української делеґації, дякуючи їм за увагу й за змагання за справедливу справу. Один член президії прочитав „Резолюцію за свободу", а тисячі делеґатів оваційними оплесками прийняли її і віддали шану нашій делеґації Вудкак заявив, що Конвенція прийняла українські резолюції.

Гідне уваги, що відповідальні чинники за Конвенцію дали українській делеґації два столи в конвенційній залі, на одному з яких розложено українську захалявну літературу й брошури „Смолоскипа" в англійській мові про суди в Україні та про багатьох наших провідних людей, переслідуваних в Україні чи запроторених в московських тюрмах або засланнях у сибірські тайги, а другий стіл прикрасили українськими вишивками й мистецькими виробами.

За час тривання Конвенції роздано делеґатам і гостям кругло чотири тисячі „Звернення" до делеґатів, за підписом Я. Стасика, з проханням голосувати за прийняттям української резолюції.

Наші жінки, особливо сестриці з української православної церкви Св. Андрея, включно з о. Степаном Голиком-Голутяком і паніматкою, зібрали кругло дві тисячі підписів на заздалегідь підготовлені листи Світовою Організацією за Свободу, в яких сказано, що вони піддержують українську „Резолюцію за свободу" і домагаються, щоб Комісія Людських Прав ОН, Червоний Хрест та інші міжнародні організації розглянули трагічні події в Україні і домагалися, щоб совєтський уряд припинив акцію терору і народовбивства в Україні. До цієї акції долучилася і українська католицька церква св. Марії.

Копії цих листів з підписами делеґатів, в тому й президента Л. Вудкака та всіх віцепрезидентів, будуть вислані президентові Ніксонові і державному секретареві Г. Кіссінджерові перед їх виїздом до Москви, Комісії Прав Людини при ОН, Міжнародній Комісії Юристів та іншим відповідним чинникам.

Це був перший рішальний і успішний крок у правильному напрямі. Робітники Вільного світу готові подати братню руку допомоги поневоленому українському робітникові, українській людині і українській нації. Це початок. Рух за здобуття моральної піддержки світового робітництва для справедливої української справи повинен продовжуватися систематично, всеціло і на всіх континентах.

ЗСА ВІДНОВИЛИ ДИПЛОМАТИЧНИЙ ЗВ'ЯЗОК З СИРІЄЮ

Дамаск. — По закінченні візити в Савдівській Арабії, де президент Ніксон перевів розмови з королем Файсалем в загальному пляні закріпити відносно задовільні відносини між ЗСА та Савдівською Арабією, Президент разом з почотом прибув 15 червня до Дамаску, столиці Сирії, для конференції з президентом Гафезом аль-Асадом. Подібно як у Єгипті і Савдівській Арабії, президент Ніксон зустрівся з прихильною атмосферою і серед населення і серед офіційних чинників. Наради в Дамаску закінчилися позитивно, бо уряди ЗСА та Сирії погодилися відновити перервані в 1967 році дипломатичні взаємини і упродовж найближчих двох тижнів обміняються амбасадорами. Як інформують, президент Асад, подібно як і король Файсаль, поінформував президента Ніксона, що мир на Близькому Сході буде можливий тоді тільки, коли буде позитивно розв'язане питання палестинських арабів і коли Ізраїль звільнить всі окуповані арабські території.

Ізраїль ентузіястично вітав президента Ніксона

Єрусалим. — В рямках своїх відвідин країн Близького Сходу президент Ніксон прибув до Єрусалиму 16 червня, де відразу після закінчення офіційних привітальних церемоній почалися ділові розмови з членами нового ізраїльського уряду під проводом Іцака Рабіна. На аеропорті президента Ніксона і його почот вітав ізраїльський президент Ефраїм Кацір, висловлюючи у привітальній промові подяку Президентові і ЗСА за активну і завжди своєчасну допомогу у потребі для Ізраїля. Понад 100,000 ізраїльтян, в тому шкільна дітвора ентузіястично вітали американського президента, коли він проїздив з аеропорту до відведеного для нього Готелю Давида в Єрусалимі. У своїх виступах президент Ніксон підкреслював конечність вийти з ініціятивою та використати всі способи у переговорах, щоб добитися тривалого миру на Близькому Сході. Ізраїль одержав з боку президента Ніксона і державного секретаря Кіссінджера запевнення, що передання Америкою Єгиптові атомового реактора не матиме ніякого неґативного впливу на баланс сил на Близькому Сході, і що подібний атомовий реактор одержить від ЗСА також Ізраїль.

Запросили Папу Павла VI до ЗСА

Філядельфія. — Собор Американських Єпископів запросив Папу Павла VI відвідати ЗСА в 1976. Як відомо, в 1976 р. в місті Філядельфії відбудеться світовий Евхаристійний Конгрес, в якому візьмуть участь мільйони вірних з цілого світу, в тому також тисячі духовенства і монаших чинів. Користаючи з цієї нагоди, декан американського єпископату митрополит філядельфійської архидієцезії кардинал Ян Круль передав Папі формальне запрошення приїхати в серпні 1976 р. до Філядельфії. Місцем Всесвітнього Евхаристійного Конгресу вибрано мабуть з тих взглядів, що в тому ж році З'єдинені Стейти Америки відзначатимуть своє 200-річчя і Філядельфія, яку називають „колискою ЗСА", буде місцем центральних святкувань цієї величавої річниці.

Найвищий Суд рішатиме чи лава присяжних мала право назвати Президента „необвинуваченим співзмовником"

Вашингтон. — У суботу, 15-го червня, Найвищий Суд ЗСА повідомив, що на прохання адвокатів Білого Дому розглядатиме питання, чи велика лава присяжних мала конституційне право у своєму „таємному звіті" назвати президента Р. Ніксона „необвинуваченим співзмовником" у спробах затаїти Вотерґейтську аферу. В той самий час Найвищий Суд відкинув прохання адвокатів Білого Дому та спеціяльного прокуратора Леона Яворського, щоб цей суд оприлюднив повну листу „необвинувачених співзмовників", яка була поміщена в цьому „таємному звіті" лави присяжних. Найвищий Суд погодився оприлюднити тільки ту частину „таємного звіту", в якій лава назвала Президента „необвинуваченим співзмовником". Ця частина звіту вже раніше все одно була опублікована в деяких газетах.

Рішаючи розглянути питання конституційности кроку великої лави присяжних, Найвищий Суд заявив, що розглядатиме цю справу разом із клопотанням прокуратора Яворського, який від Білого Дому вимагає передачі 64-ох магнетофонних записів. Обидві сторони, тобто адвокати Білого Дому і прокуратор Яворський мають до 21-го червня представити свої писемні доводи щодо питання чи лава присяжних мала право називати Президента „необвинуваченим співзмовником", а до 1-го липня мають представити писемні відповіді на доводи противника. Вже 8-го липня Найвищий Суд слухатиме усну арґументацію обох сторін. Рішення Найвищого Суду в цій справі може нарешті розв'язати контроверсійне питання: чи може лава присяжних обвинувачувати Президента ЗСА ще перед його усуненням з посту Сенатом. Адвокати Білого Дому твердять, що Президент ЗСА може бути обвинувачений тільки після того, як Палата Репрезентантів формально обвинувачить його, а Сенат, засідаючи як суд, рішить, що він провинився та усуне його з посту.

ҐРЕНАДА ЧЛЕНОМ ОН

Одержавши 7-го лютого ц.р. незалежність, маленький острів Ґренада, що колись був в посіданні Англії, вніс формальне прохання до Організації Об'єднаних Націй прийняти його в члени. Ґренада величиною 130 квадратових миль, нараховує 110 тисяч всіх мешканців.

ІЄРАРХІЯ УПЦ В ЗСА ЗАКЛИКАЄ ДО УЧАСТИ В МАНІФЕСТАЦІЇ У ВАШИНГТОНІ ЦІЄЇ СУБОТИ

Бавнд Брук. — Ієрархія Української Православної Церкви в ЗСА, яка з кінцем минулого тижня відбула свій Архипастирський Собор, проголосила окреме Архипастирське Послання, закликаючи духовенство і вірних цієї Церкви до участи у Всеукраїнській Маніфестації у Вашингтоні цієї суботи, 22-го червня, для відзначення 10-ліття відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові в столиці Америки та рівночасно для протесту проти порушування людських прав окупаційним комуно-московським режимом в Україні. В Архипастирському Посланні, зверненому до Всечесного Духовенства і Побожних Вірних Української Православної Церкви в ЗСА, дослівно сказано:

АРХИПАСТИРСЬКЕ ПОСЛАННЯ

Дорогі у Христі —
Всечесні Отці та Брати і Сестри!

Минає 10 літ від незабутнього дня, коли трудом і за щедру жертву української свідомої національно спільноти в Америці було поставлено у Вашингтоні величній пам'ятник нашому національному пророкові — Тарасові Шевченкові. В той, повіконезабутній день неприглядні маси народу схилили свої голови перед крицевою постаттю Володаря наших душ і сердець, прирікаючи водночас Йому віддати всі наші сили, труд і знання, щоб наблизити той день, коли й Україна вітатиме свого Вашингтона з новим і праведним законом.

Разом з присутніми на віделоненні пам'ятника, це приречення зложили сотки тисяч наших братів і сестер, що їх доля розселила на безкраїх просторах північно-американського континенту. Свідками цієї глибокозмістовної урочистості були наші американські співгромадяни без різниці раси і національної приналежности. Цю урочистість вшанував своєю присутністю великозаслужений громадянин Америки і герой визвольної боротьби з людоненависницьким фашизмом, колишній президент ЗСА Д. Д. Айзенгавер. І, нарешті, цей незабутній день знайшовся в аналах історії З'єднаних Стейтів Америки та в державних актах найвищої установодавчої установи цієї країни, її Конгресі.

Щоб оновити в нашій пам'яті величню подію та передати її повчаючий зміст наступним поколінням, ми знову станемо в суботу 22 червня цього року могутньою лавою перед постаттю Т. Шевченка у Вашингтоні, станемо знову перед ним, щоб повторити приречення з-перед 10 років і присднати до нього наших дітей і внуків, щоб і вони прийняли в своє серце владне Шевченкове:

Свою Україну любіть,
Любіть її во время люте,
В остатню тяжкую годину
За неї Господа моліть!

Боже Провидіння справило, що 10-ліття поставлення пам'ятника у Вашингтоні збігається з найчорнішими в історії України днями. Зойки і благання незлічимих українських страдників, що їх запроторено до московських в'язниць, концтаборів і психолікарень-тюрем, лунають сьогодні з такою напругою, що владна знесилити волю не тільки найміцнішої людини, але й всієї нашої нації. На це й розраховує ненажерна Москва та робить усе, що доступне тільки поневолювачу, щоб притупити зір, заткати вуха і знерухомити всю нервову систему своєї жертви.

Та, теж саме Боже Провидіння, випробовуючи українську націю, посилає їй велетнів духа й володарів всесильного Слова, отого Слова, що дух оновлює, літеплість серця в полум'я обертає й зневіреного оживляє. Першим Божим Посланцем був Тарас Шевченко, а за ним приходять все нові й нові. Всі вони приречені пройти шлях терпінь і катування, проте — всі вони безперебійно крокують вперед і ведуть з собою українську людину до найвищої мети, до неминучого й заповідженого Їхнім Первовчителем:

Встане Україна,
І розвіє тьму неволі,
Світ правди засвітить,
І помоляться на волі
Невольничі діти!

Світ бачить, а ми знаємо, що посланці Божі, мученики й страдники України, вивели вже українську націю поза найтяжчий шмат шляху, що веде до цієї, кров'ю і сльозами освяченої мети. Йдімо ж і ми за Їхнім покликом і наказам, йдімо в якнайтіснішому об'єднанні і любові та єдиними устами молімо Всесильного Господа, щоб він звільнив найкращих синів і дочок нашої нації від мук і страждань та обдарував їх скороченням страсного шляху до Українського Великодня!

Благодать Господа нашого Ісуса Христа, любов Бога Отця і спільність Святого Духа нехай повсякчасно перебувають з усіма нами!

З любов'ю у Христі

† Митрополит МСТИСЛАВ

† Архиєпископ МАРКО † Єпископ КОНСТАНТИН

Оселя Св. Ап. Андрія,
червень 1974 р. Б.

3,3 МІЛЬЯРДИ ДОЛЯРІВ ДЛЯ НАСА

Вашингтон. — Конґрес ЗСА схвалив і переслав для підпису президентові Ніксонові окрему постанову, яка уповноважнює теперішній Уряд видати 3,3 мільярда долярів на досліди космічних просторів. Керівництво цими дослідами (НАСА) в своєму запроєктованому бюджеті передбачало витрати в сумі 5 мільярдів долярів.

ПАМ'ЯТАЙМО: 22-ГО ЧЕРВНЯ ВЕЛИКА ВСЕУКРАЇНСЬКА МАНІФЕСТАЦІЯ У ВАШИНГТОНІ!

СВОБОДА SVOBODA

FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Маніфестація за волю

Велика Всеукраїнська Маніфестація, що має відбутися у Вашингтоні вже з кінцем цього тижня, в суботу 22-го червня, буде справжньою маніфестацією волі, за волю і для волі. Мета її подвійна: відзначити десятиріччя встановлення на публічній площі столиці цієї країни волі пам'ятника найбільшому звеличникові волі, Тарасові Шевченкові, та рівночасно запротестувати проти найбільшої в історії тверднні неволі, що називається Совєтський Союз та в якій ще й сьогодні караються український та інші поневолені народи.

Маніфестація відбудеться на кілька днів перед черговим виїздом президента Ніксона на відвідини і вершинні розмови в Москві. Можна оправдано здогадуватись, що власне з уваги на ці відвідини президент Ніксон, промовляючи до випускників Морської Академії в Міннеаполісі на початку цього місяця, висловився проти „втручання у внутрішні справи" інших країн і також не є виключене, що це було одною з передумов заповіджених відвідин. Саме тоді, як справа нехтування в Совєтському Союзі найосновнішими людськими правами набрала світового розголосу, як драматичне „видворення" Александра Солженіцина із Совєтського Союзу та сміливі виступи дисидентів, не зважаючи на драконські репресії режиму, стали міжнародною проблемою, кремлівські верховоди напевно зробили все можливе, щоб президент З'єдинених Стейтів Америки під час своїх відвідин у Москві не пішов слідами канадського міністра закордонних справ Шарпа і не видвигнув справи переслідуваних і гноблених у Совєтському Союзі.

Наша Маніфестація у Вашингтоні в таких обставинах є дуже на часі і дуже на потребу. Без уваги на те, що скаже чи не скаже президент Ніксон у Москві, але ми повинні сказати своє слово, сказати його голосно, як сказали його наші попередники у 1933-му році, влаштувавши понад 10-тисячну маніфестацію в Ню Йорку проти визнання Америкою Совєтського Союзу. Наш голос почують у Вашингтоні, почують і в Москві і в світі, почують його і ті наші брати, які за правду і волю караються по совєтських в'язницях, концентраційних таборах і закладах для божевільних. Маніфестація у Вашингтоні в найближчу суботу подумана і запланована, як маніфестація за волю і такою вона буде.

Резиґнація не на часі

Найбільшою несподіванкою на самому початку поїздки президента Ніксона на Близький Схід була заява державного секретаря Генрі Кіссінджера на пресовій конференції, що він зрезигнує зі свого становища, якщо з боку окремих політичних кіл в ЗСА не припиняться різні закиди і обвинувачення проти нього. Справа в тому, що Конгресова юридична комісія, яка веде слідство проти президента Ніксона, підняла також питання застосовування підслухових апаратів, мовляв, Генрі Кіссінджер, займаючи посаду політичного дорадника Президента, доручив підслуховування телефонічних розмов ряду осіб, яких можна було підозрівати у розкриванні державних таємниць.

Засадничо, не є суттєвою в цьому сама справа, чи пороблені закиди, але час, в якому ці закиди були зроблені. Поминаючи ці чи інші обвинувачення проти президента Ніксона і його державного секретаря, для кожного в ЗСА а в першій мірі для сенаторів і репрезентантів, мусить бути ясним, що якраз тепер на їхню долю випало перевести в життя незвичайно важливий і складний плян замирення на Близькому Сході. Це замирення з ініціятиви ЗСА і під впливом ЗСА заторкує безпосередньо національні інтереси Америки, зокрема, коли взяти до уваги факт, що ще до недавна Близький Схід був практично доменею впливів СССР, не рахуючи Йорданії, Ізраїля та частинно Савдівської Арабії. Ніхто інший, а єгипетський президент Садат при нагоді перебування президента Ніксона в Єгипті, з'ясував цю американську ролю на Близькому Сході.

Можна різно оцінювати політичну філософію Генрі Кіссінджера, але не можна не доцінювати його велетенського вкладу в справу відновлення у світі престижу З'єднаних Стейтів Америки. Можна не годитися з його розумінням наприклад, проблематики американсько - совєтських відносин, але не можна не бачити того, що власне у висліді його політики ЗСА незвичайно вміло використали по лінії своїх національних інтересів конфлікт всередині комуністичного бльоку. На цю тему можна б писати багато більше, але у зв'язку з загрозою резиґнації з боку Кіссінджера варто тільки підкреслити, що в загальнодержавному інтересі є конечним розмежовувати між груново-партійними внутрішніми інтересами, а вимогами зовнішньо-політичної ситуації і діяльности.

ДЕРЖАВИ, ЯКІ ВІДВІДАВ ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН

Єгипет

Територія Єгипту займає майже 386,000 кв. миль, а населення країни начисляє 35.9 мільйона людей. Майже 96 відсотків території Єгипту — це пустиня, а основна маса населення зосереджується на обширі яких 14,000 кв. миль, займаючись там сільським господарством. Понад 5 мільйонів мешканців живе в столиці країни Каїро. 92 відсотки населення є мохамеданами, а понад 7 відсотків належать до Коптійської Церкви.

Єгипет сусідує з Суданом, Лівією та Ізраїлем Через єгипетську територію проходить Суезький канал, побудований ще в 1869 році, який уможливлює найдогіднішний переїзд для кораблів з Середземного моря на Індійський океан. Головні сільськогосподарські продукти Єгипту це бавовна, пшениця, кокурудза і риж. Промисловість слабо розвинена. Єгипет упродовж останніх років втримував живі торговельні контакти з СССР і іншими соціялістичними країнами та Західньою Німеччиною. Великим осягом було вибудування Асванської греблі на річці Ніль, у висліді чого вдалося наводнити понад 1 мільйон акрів землі і забезпечити Єгипет електричною енергією. З допомогою артезійських криниць наводнено у Західній пустині 43,000 акрів землі. Єгипет має значні природні ресурси, експлуатація яких щойно починається у ширшому засягу.

Єгипет належить до давніх держав і своїми початками, коли йдеться про державну організацію, сягає біля 3.000 р. до Христа. Після періоду могутности у добі фараонів, Єгипет упродовж довгих століть знаходився в залежності від інших сильніших держав. Чужа зверхність закінчилася щойно в 1922 р., коли Великобританія визнала суверенність Єгипту. В 1952 році в Єгипті повалено монархію і з того часу там при владі є партія Арабської Соціялістичної Унії. Єгипет брав участь у чотирьох війнах з Ізраїлем і у висліді втратив значну частину своєї території.

Савдівська Арабія

Савдівська Арабія займає чотири п'ятих Арабського півострова і має територію величиною 870 000 кв. миль з населенням 7,800,000 людей. Найбільше багатство Савдівської Арабії — це нафта, яку в и д о б у вають вздовж Перського заливу. Населення країни займається переважно сільським господарством. Савдівська Арабія є своєрідним центром для всього мохаммеданського світу, враховуючи той факт, що там власне знаходяться святі для всіх мохаммедан місця, включно з мошеєю, в якій є похований пророк Мохаммед, та місцем прощ мохаммедан Меккою з її мошеями.

Творець Савдівської Арабії шейк Ібн Савд звільнив країну з турецького поневолення в 1913 році і дав початок новій державі, яка відтак звільнила дві інші арабські провінції від турків і з'єднала їх в одній державі під пануванням родини Ібн Савда. Савдівська Арабія є остоєю консервативного мохаммеданізму, а король Фейсаль є великим приятелем Заходу, а зокрема ЗСА. Хоч Савдівська Арабія не сусідує з Ізраїлем, вона дала повну підтримку Єгиптові, Сирії та Йорданії у війні з Ізраїлем, що вплинуло на консолідацію арабських сил проти Ізраїля. Військові сили Савдівської Арабії незначні, але справа не в мілітарній силі цієї держави, а в її нафтовому багатстві, яке є чи не найбільше у світі, що приневолює всі інші держави дуже серйозно ставитися до вимог і побажань короля Файсаля.

Йорданія

Йорданія належить до малих і вбогих арабських держав, займаючи територію 37,500 кв. миль з населенням 2,380,000 людей. Йорданія була у свій час частиною Турецької оттоманської імперії, а відтак входила в склад т. зв. Палестинського мандату. Незалежність здобула в 1946 році, оформившись в монархію під проводом короля Абдули Ібна Аль Гуссейна. Від 1952 р. королем Йорданії є внук короля Абдули Гуссейн I.

Йорданія сусідує з Ізраїлем і приймала участь у війнах арабських держав проти Ізраїля, втративши частину своєї території, в тому т. зв. Старий Єрусалим і район на захід від річки Йордану. Населення Йорданії ділиться на властивих палестинських арабів, які неприхильно ставляться до династії Гашемітів, і кочовників-бедуїнів, на яких власне спирається король Гуссейн. Палестинські араби, як відомо, намагаються створити власну палестинську державу, відірвавши від Йорданії частину території. Йорданія належить до числа цих арабських країн, які втримують приязні взаємини з західніми державами.

Сирійська арабська республіка

Сирія належить до країн з давньою історією і подібно як і інші арабські землі, входила в склад Турецької імперії до 1920 р. В роках 1921-1941 Сирія знаходилася під французьким мандатом, а в 1941 році була проголошена республікою, яка стала цілком незалежною по ліквідації французької адміністрації в 1946 році. Сирійська республіка зі столицею в Дамаску займає територію 72,234 кв. миль з населенням 6,500,000 людей.

(Закінчення на стор. 5-ій)

Д. Штогрин

НАПЕРЕДОДНІ ОРИҐІНАЛЬНОГО З'ЇЗДУ

Підсумки підготови З'їзду Українських Бібліотекарів, Видавців і Книгарів ЗСА й Канади

Думка скликання спільного з'їзду працівників української книжки виникла серед вузького кола наших бібліотекарів ще кілька років тому. І хоча ця думка у своєму зародку була радше несміливa, її носії, наче барометр, у кожноденній своїй праці відчували кволість напливу українських матеріялів до бібліотек їхнього затруднення. Із другого боку, вони зустрілись з фактом, що української книжки не можна купити устабілізованою у цих країнах системою, бо наші книгарні під загрозою банкрутства перетворилися у „гіфтшапи", а видавництва обмежились до мінімального накладу своїх видань, маючи на увазі найголовніше, — щоб, мовляв, вернулись кошти оплати видання. Знову українська читацька публіка з часом збайдужіла до рідного друкованого слова і, у висновку цього трагічно загрозливого явища, почали зникати з нашого культурного світу такі поважні журнали, як „Київ", „Листи до приятелів" та інші, а натомість почали появлятись голоси тривоги у роді „Невже ж нечитальник", що були лише лебединою піснею. У тому ж самому часі, коли наші видання стискались у все менший і менший кут котроїнебудь книгарні з наліпками все нижчих цін, назви тих самих видань почали появлятись у каталогах продажу польських і російських книгопродавців із астрономічно високими цінами й за ці ціни звичайно бібліотеки їх купували, як і далі купують. Наприклад: перший том „Три покоління" Ф. Мелешка, д недавна, у вінніпезьких і чикагських книгарнях коштував від 70 ц. до 1.50 дол., а американські бібліотеки набували цю книжку у згаданих чужих книгарів за.. 22 дол. Видання українських інституцій, такі як „Історія української літератури" Д. Чижевського, вид. УВАН, чи „Записки НТШ", або „Наукові Збірники УВУ" майже ніколи не переходили у своїй ціні суми 5-6 дол. в українських книгарнях, чи й самих видавництвах, а згадані чужі продавці продавали їх за 25-30 дол. Це лише кілька прикладів із тих, яких можна навести грубі сотки навіть сьогодні, коли „золота доба" збуту загально-слов'янських видань, зокрема в американських та канадських книгозбірнях, наближається до кінця, а драстичне скорочення фондів на закуп книжок заставляє ці ж книгозбірні бути дуже обережними у селекції потрібних матеріялів. Одначе, незалежно від цього ті ж чужі книгопродавці, маючи запевнену „марку", далі незле торгують як іншими слов'янськими виданнями, так і українськими між ними, тими самими, що припадають порохом у наших видавництвах і книгарнях.

У 1973 р. Головна Управа Товариства У к р аїнських Бібліотекарів Америки (ТУБА) постановила рішитись на сміливий крок і скликати цей Перший З'їзд наших видавців, книгарів і бібліотекарів обох країн щоб практично розглянути сьогоднішній стан ринку у к раїнського друкованого слова й на підставі свого досвіду в усіх ділянках життя української книжки, і її продукції, і продажу, й нарешті, закупу та вживання, призадумались над чисто практичним і єдиним, але заразом найосновнішим питанням: як знайти поважну та устабілізовану дорогу тієї ж книжки, чи періодику від видавництва до читача; як знайти ефективний спосіб не дарування, але стабільного продажу нашого друкованого слова. І в організації цих нарад ТУБА не завелась; питання це, як вказують зголошення зацікавлених українських видавництв та книгарень ЗСА й Канади, дозріло й набрало своєї акутної актуальности. Найповажніші у к р аїнські книгарні та видавництва і науково - дослідчі інституції не лише зголосились до участи в нарадах з'їзду, але й стали його спонзорами й жертводавцями. Знову ж українські мистці у свою чергу поставились з прикладним зрозумінням до цього почину, організуючи під проводом відомого мистця й поета С. Гординського виставку „Мистецтво Української Книги", що буде влаштована в часі та в приміщеннях З'їзду. Правда, знайшлась частина наших установ, які хоча своєю діяльністю власне пов'язані з виданням та продажем книжок, не лише не відгукнулись на запрошення, але заявили своє комплетне незацікавлення нарадами З'їзду. Т а к и х, на щастя, дуже мало; знатна більшість, особливо поважних і чолових працівників рідної книжки, прагне розв'язати цю трудну проблему.

Доповіді на нарадах З'їзду прочитають знавці книжки з усіх трьох професій та з обох країн; це і є запорукою, що наради ці проводитимуться наскрізь ділово і фахово.

Відбудеться цей оригінальний З'їзд у приміщеннях Українського Народного Союзу, який гостинно відкрив для учасників свою „Українську Будівлю", у чому можна вбачати свого роду символіку в перспективі пайбутнього, що цей перший українських хмарочос можливо стане приміщенням центру української культури в діяспорі у повному розумінні цього слова.

Тож їдемо на Перший З'їзд Українських Видавництв, Книгарень і Бібліотекарів ЗСА й Канади з оптимізмом; твердий — битий шлях для української книги чейже зуміємо спільно прокласти.

Роман Рахманний

РЕЦЕНЗЕНТ І „ЙОГО" КНИГА

Стоїть вона там, на книжковій полиці та косячись своїм хребтовим надруком заголовка, винувато дивиться на вас. Навіть не глянувши туди, відчуваєте в її погляді притаєне обвинувачення її автора, мовляв: — Книгу отримав, а рецензії не написав...

Знаю той жаль автора, розумію його розчарування. Однак я знаю теж і становище наших рецензентів.

Книжкова продукція українських емігрантів і їхніх нащадків у різних державах світу справді велика: Вона теж цінна. А це означає, що доводиться зосереджувати увагу на деякі конечніші, якщо вже не найцінніші книжкові появи. Тому сумлінний рецензент віднотовує насамперед те, чого вимагає становище української справи в тому часі.

Не бракує теж інших перешкод.

Щоб написати ґрунтовну рецензію, годиться ґрунтовно знати підґрунтя теми, розглянутої в даній книзі. Якщо воно знайоме рецензентові, тоді буває, його кортить написати не лише рецензійний відгук на нову книжку, але власну статтю, думки якої зродилися внаслідок читання цієї книжки. Якщо вона справді вартісна, то її зміст і форма бомбардують думку „пишучого читача" так, як невтрони бомбардують атом у ядерному реакторі. Ось так виникає своєрідне розчеплення „атома думки" на тезу і антитезу, з чого потім постає або повинна постати розсудлива синтеза.

Читач такої рецензії-статті з вдоволенням споживає таку „мислену страву" і вдячним словом згадує тоді обох авторів: автора рецензії, і автора книги.

Переповідання змісту книги він не хоче від рецензії, що повинна лише зацікавити і спонукати його придбати нововидану книгу. Від рецензії читач очікує рамок, в яких уміщується дана книга, — українських або й світових. А далі, надіється читач на те, що рецензент своїми думками поведе його до якоїсь рідної мети немов по каменях, розкинутих почерез струмок або річку думок та ідей авторової книги. І ще жде читач перестороги перед ховзьким „зеленим каменем", що може таїтися під поверхнею навіть стоячої „води" — змісту книги. Все це — і дороговказ, і перестoрога, і стилістичний ентузіязм рецензента, тільки загострює апетит у читача, що жде на свій особистий симпозіюм: читацький бенкет на самоті з книгою.

Затерті лінії

У нашій дійсності, не легко писати ось такі статті-рецензії Не легко вміщувати їх. По різних журналах різні люди сторожко „тримають лінію" і воліють підстригати кожну творчу спробу. Ні, не в ім'я ідеології. На жаль хоча людство і наше суспільство наближаються до символічного 1984 року з його „володінням ідеології над людиною", в нас усі ідеологічні лінії збліднли й затерлися. Навіть там, де вони конечно потрібні: в зустрічі з ворогом нашого національного самобуття.

Збереглася у нас лише шкаралуща — цензура дрібних, особистих естаблішментиків.

Тижнева і щоденна преса теж не завжди трактує рецензії серйозно. Найбільше уваги приділяється коментуванню міжнародної політики, що по суті є — в українській ситуації — переливанням із пустого в порожнє. Не вірю, щоб якийсь рецензент отримував від наших видавництв принаймні символічну винагороду за свій труд. Переважно єдиною винагородою для нього чи для неї є рецензована книга. Однак буває і таке, що ощадний автор згодом така прийме стереотипну пригадку „не руйнувати української культури" і... „вирівняти свій борг за надіслану вам книгу".

А втім, рецензенти й самі не ставляться надто серйозно до своєї роботи Є причини, то й є наслідки. Звичайно вони переповідають зміст книги, обов'язково хвалять її „небуденні" прикмети. Майже кожна рецензована книга в нас — „монументальна", згідно з тим, що написано в комерційному оголошенні видавництва.

Прочитавши рецензію, з повторним твердженням, що появився ще один „монумент" на книгарській полиці, якось ніяково братися за писання критичної рецензії. Адже монумента отак собі не всунеш у рамки якоїсь розсудливої наукової, „літературної", історичної чи політичної системи вартостей, яка визначує прийнятні правила оцінки, міри і ваги.

Межа і відстань

Рецензій на чужомовні видання, що мають безпосереднє відношення до сучасної української тематики життя і діяння, в нас ще менше. Ті, що читають такі книги, не пишуть рецензій, хоча може й залюбки розмовляють про них зі своїми друзями. Звичайно, розмова на такі теми — один із найкорисніших і найприємніших з а с о б і в зв'язку між людьми. Але від розмови до друкованої рецензії завжди дуже далеко. Багато любителів книги визнає, що їм тяжко або й неможливо оформити на папері свої враження і висновки із прочитаної книги так, як це вони успішно оформляють їх у розмові.

Ось чому авторам, що нетерпеливо ждуть на рецензії своїх творів, можна по-дружньому написати:

— Не тільки вам, але й рецензентам хочеться прочитати цікаву й непорожню рецензію на книгу, якої ніколи

(Закінчення на стор. 5-ій)

ОСЬ ВОНА, ДІЙСНІСТЬ УССР

(Зустріч із С. Лобасом)

(2)

Правда, каже С. Лобас, є колгоспи багаті й колгоспники тут заможніші, але він знав у одному такому колгоспі „героїню праці", нагороджену орденами, яка йому казала, що її ціль вирвати дітей з цього пекла, вивчити й щоб вони жили в місті.

Був час, коли на кожну плодову деревину біля хати колгоспника був державний податок. І селяни, щоб його не платити, бо не було чим, винищували власні сади. Так робила тітка Віра на його очах. Вона десь діставала пляшку гасу й виливала його під найбільші й найплодючіші яблуні у своєму садку, щоб вони загинули. Зрізати або викорчувати дерево, навіть у власному садку, каралось „соціялісти ч н и м законом".

Після Другої світової війни, в наслідок чергового грабунку України, по селах люди голодували. Продовжувалося це від 1945 до 1953 року. Якраз у 1949 році С. Лобас, будучи підлітком захворів на сухоти і його батьки відрядили на село (Чернігівщина) до тітки Віри, щоб підлікувався на свіжому повітрі в сосновому лісі.

Харчами допомагав батько з Києва. І, як каже С. Лобас, йому було дуже дивно, що він за три місяці не бачив, як люди, чи діти з якими він бавився на вулиці, сідали за стіл їсти?

Вони соромилися своєї їжі, яка складалася з перемеленого на жорнах картопляного лушпиння і кукурудзяних качанів без насіння. Про це йому пізніше розповіла тітка Віра.

Голова колгоспу — це царьок у своєму селі. Від нього залежить життя і смерть кожного колгоспника чи колгоспниці. Всі від нього і його примх залежні. Якщо він не дасть палива то селяни зимують у нетоплених хатах; якщо він не дасть коней завести хворого до лікарні то людина вмирає в нетопленій хаті; якщо голова не дасть довідки з сільради, що вашому синові чи дочці колгосп дозволяє на продовження навчання в середньому чи вищому учбовому закладі, які знаходяться в місті, то ваша дитина приречена на вічну колгоспну панщину.

Хоча згідно якогось там параграфу „сталінської конституції" влада в СССР є „в руках" робітників і селян, то найбільш упослідженим в цій „соціялістичній країні" є селянство. Справа в тому, що мешканці села — колгоспники не мають пашпортів, а без пашпорта нікуди з села на постійно не вийдеш...

Для „країни рад" каже С. Лобас, є характеристичним під сучасну пору т а к и й стиль життя, який окреслено словами — „як не вкрадеш то не проживеш".

Отже, всі крадуть! Але для партійного начальства крадіжку замінено словом „беруть", хоч по суті це те саме.

Колгоспники крадуть все, що потрапляє під руки в полі, сіно, городину, колоски не зважаючи на те, що впійманого суворо карають тюрмою і концтаборами. Робітники крадуть на фабриках і заводах все те, що можна продати на чорному ринку.

Навіть газету „Правда", але ту, що друкується у Москві, каже С. Лобас, викрадають тисячами примірників і продають „на ліво". Це була довга і повна комізму розповідь про те, як партійний орган ЦК КПСС „Правда" від друкарської машини у Москві, минаючи контролю КГБ (бо каґебісти теж з того щось мають) потрапляє на чорний ринок, а на стендах де вона має продаватись світить пусткою.

Совєтська пропа ґ а н д а твердить, що мовляв партійці на відповідальній роботі в області чи в центрі, а навіть у районі, одержують таку саму платню, як кваліфіковані робітники у фабриці. Але промовчується найголовніше, що такий партробітник купує все в зачиненому розподільникові по дешевих цінах, а робітникові всі ці речі коштують в кілька разів дорожче, бо він їх купує у звичайній торговельній мережі.

З цього й виявляється, каже С. Лобас, що у партійця гроші „справжні", а в руках робітника папірці.

У відповідях на запити С. Лобас сказав, що „в побудову комунізму" ніхто, включно з партійцями не вірить. І якщо хтось подає заяву про бажання бути членом комуністичної партії, то ця людина в тій чи іншій формі вибачається перед своїми товаришами „за свій вчинок". І кожен знає, що будь-чиє „бажання" стати членом компартії пов'язане з якоюсь кар'єристичною метою. Тому в народі квиток члена компартії глумливо називають „хлібною книжкою".

Партійні дармоїди на керівних посадах, як наприклад, секретар районового партійного комітету, який одержує 300 карбованців на місяць, не платять ні за квартирю ні за електрику ні за путівку на курорт, а робітник з платнею 60 крб. на місяць за все це платить.

Оце такий „соціялізм" вже побудовано в СССР! Але закордоном є такі дурні, які вірять совєтській пропаганді, що в СССР найкраще живеться.

Про те, як комуністична Москва нищить сільське господарство України, С. Лобас розповів, як на наказ Микити Хрущова „угноювали" поля України завезеними із-за кордону добривами. Ці добрива лежали просто неба біля залізничних станцій. Кілька місяців поливав їх дощ і розвівав вітер...

Але наказ партії колгоспи виконали й землю збагатили. У висліді все посіяне на угноєних хрущовськими добривами полях загинуло. А таке сталося через те, що ніхто не досліджував чи завезене добриво буде корисним для українських ґрунтів.

Ви мабуть чули, каже С. Лобас, що на Дніпрі побудовано крім Дніпрогесу ще кілька гідро-електрівень, але для цього треба було підняти рівень води від Каховки вгору. І підняли, затопивши по обидва боки Дніпра десятки тисяч гектарів плодючого чорнозему. Під водою дніпровського моря були затоплені десятки сіл, сотні гектарів чудових садів... А „море" забирає щороку додаткові гектари чорнозему підмиванням берегів, і ніхто не дбає про те, щоб це припинити.

В останніх роках в Україні, головно в степовій частині, будують великі тваринницькі фарми, але годувати худобу нічим. І це ж факт, що на українському чорноземі вівці поїдають своїх ягнят...

Як кінодраматург, С. Лобас, часто подорожував по Україні, бував у багатьох селах, відвідував колгоспи, підготовляв матеріяли для майбутніх кінофільмів про українське село.

Під час однієї з таких подорожей на Кіровоградщину, яка вважається „зерновим басейном" України, він довідався про ту катастрофу, яка через кілька років очікує цей басейн. Мова тут про цілковиту руїну сільськогосподарського реман е н ту: тракторів, комбайнів, сівалок, транспорту й іншого, що обслуговує колгоспне сільське господарство. Від 1945 року всю цю машинерію не поповнювано новою продукцією, а лише відремотовувано. У висліді все прийшло до повної руїни.

На кого ж працює совєтська індустрія?

А відповідь дуже проста. ЦК КПСС постачає зброєю Північний В'єтнам, Єгипет, Сирію, Кубу, а зовсім недавно ще й Чіле, та озброює в цілому світі комуністичні банди. Ось на це й працює індустрія СССР.

І все це коштом „поту і крови українського й інших поневолених Москвою народів.

Із іронією С. Лобас розповідає про совєтську пропаґанду щодо безкоштовної медичної опіки громадян СССР та здобуття вищої освіти. Все це, каже він, цинічна брехня.

Щодо лікарської опіки, то вона так низько поставлена, а лікарський персонал настільки байдужий до виконання своїх обов'язків, що не подає жадних надій хворому вийти живцем із лікарні. Знає він цю справу з власного досвіду в Києві, столиці т. зв. УССР, де його рідна мати, а друга не рідна, обидві померли від пістряка. Бувало, каже С. Лобас так, що до хворих по три дні ніхто не підходив!

Вступити сьогодні до вищого учбового закладу в Україні не легка справа, але я хочу сказати тут, каже С. Лобас, про те, що більшість із тих, що їм такий заклад вдається скінчити виходять з нього хворими людьми, через постійне недоживлення.

(Продовження буде)

Любов Коленська

„КОБЗАРСЬКИЙ ЛИСТОК"

Дві бандуристки середньої школи, Оксана Куровицька і Дарія Лещук, які здобули золоті медалі на конкурсі католицьких шкіл у Ню Йорку.

Зовсім ясно, що на еміграції, під яким це не було б аспектом, не може проходити творчість у такій буйній силі, у такому всеспонтанному зриві, як звичайно це буває на материку. Там вона розвивається органічно, природно — існує величезна сукупність людей одного національного кореня, талантів, енергії, навіть при наявності не надто багатих матеріяльних ресурсів.

А тут, впоряд з пройденими роками, виростають покоління, і поза деякими збірними, більшими скупченнями населення — люди розпорошені, у них різні розуміння речей, різні життьові стандарти, у них погоня за матеріяльним добром, а з цим перевантаження працею.

І тому тут кожен почин, який у своїй основі випливає із шляхетних міркувань дати своїй спільноті багатство культури, продовжити й утривалити національне буття, заслуговує принаймні, щоб звернути на нього увагу, а то й підтримати, цим же самим скріплюючи базу його існування.

Кермуючись цими думками треба віддати належне появі три-сторінкового „Кобзарського Листка", який вийшов у лютому ц.р. Досі появилося сім чисел тієї газети. Та „Кобзарський Листок" не народився сам по собі, ініціятива його виходу в світ пов'язана з людьми, що заснували тому рік в Ню Йорку Школу гри на кобзі-бандурі під керівництвом о. Сергія Кіндзерявого Пастухова, з адміністрацією Миколи Чорного, при хорі „Думка". У ній тепер навчається сорок учнів у чотирьох клясах. В основному, програма навчання по клясах складена відповідно до віку учнів. У найстаршій клясі завдяки знаменитому вивченні інструменту, учні сьогодні вже тільки працюють над тим, щоб здобути вершини майстерности і шліфу. Відділ цієї Школи, що є в Джемейці (з якого зродилася ця Школа) може нині виказатися декількома заавансованими бандуристами — вони водночас є учителями-бандуристами в Ню Йорку із професійним вишколом і знанням. Навчаючись у цій Школі, молодь не тільки механічно засвоює собі гру на бандурі, але ближче пов'язується із українською культурою і більше її розуміє. Там, згідно з кобзарською традицією, навчання перетворюється у кузню характерів національного усвідомлення, вона вишліфовує характери співзвучні з українським світоглядом. Отець Сергій Кіндзерявий - Пастухів зредагував матеріял, щоб видати модерний добрий двомовний підручник гри на бандурі. І йде жива, безперервна праця, без уваги на перевтому щоденними обов'язками і роботою.

Видавання „Кобзарського листка" підіймився зреалізувати опікун Школи гри на бандурі Микола Чорний. Його мета — це допомогти молодим учням - початківцям, молодому поколінні кобзарів — зафіксувати основний і цікавий матеріял, щоб вони якнайкраще змогли зрозуміти даний інструмент, щоб створити їм відповідну атмосферу до праці. І цей „листок" є не тільки для внутрішнього вжитку учнів, але й їхніх батьків, а також для багатьох людей, в яких є зацікавлення українською культурою. Цим самим ця газетка є допоміжним посібником для усіх, що в будь-який спосіб зацікавлені проявами української культури.

У першому числі є передова стаття о. Сергія Кіндзерявого Пастухова, в якій він описує само виникнення ідеї гри на кобзі, про перших кобзарів і взагалі про цілу історію кобзарства. Автор підкреслює, що запорукою успіху —це праця постійна, щоденна, вказуючи при цьому на віртуоза - бандуриста Вересая, покійного д-ра Зенона Штокалка, родину Китастих із капелі ім. Т. Шевченка в Детройті з композитором Григорієм на чолі, на віртуоза Василя Ємця, в якого величезна заслуга у відродженні віртуозності бандури. Автор статті М. Чорний представляє ролю бандури протягом сторічч. Є ще інші статті і дописи, а поміж ними звідомлення із різних виступів учнів, заподані також враз з ілюстраціями приписові строї, які повинні б зодягати виконавці гри на бандурі. У „листку" є й гостра критика тих молодих бандуристів, які безкритично йдуть за совєтською лінією, вчаться грати київським способом, неуважливо вибирають репертуар і часто цікавляться тільки хвилевим ефектом, не беручи до уваги знання і професійного підходу. Щоб оживити газетку, в кожному його числі — „Веселий кутик." В останніх числах почали вже друкувати початки підручника гри на бандурі. Але найцікавішою появою це дума „Про дванадцять братів" о. Сергія Кіндзерявого Пастухова.

Письменник Василь Барка так висловився про неї: „Цю думу можна сміло зарахувати до архитворів української культури". Ноти до цієї думи автор вже підготовляє і вона небавом повинна появитися.

Про „Кобзарський листок" пише віртуоз Василь Ємець: „Це вперше в історії кобзарства, започаткувалося, ще ніде небачене — того роду видання. „Приходить і більше відгуків від культурних працівників ЗСА і Канади.

Пів року виходить „Кобзарський листок" і люди намагають вкласти всі зусилля в праці над відродженням і розвитком Кобзарського мистецтва. Вони не самі — вони в співпраці з молоддю і цей факт надає їхньому стремлінні ще більшої ваги і значення; їхня праця не заключує в собі тільки сьогоднішнього дня і не погасає враз з його сумерком, вона вирощує молоде покоління, вщеплюючи із самих початків основи української культури, оформлюючи їхній світогляд — базований на вивченні шедеврів української музики.

Зелені Свята на оселі „Верховині"

Від довшого часу, кожного року так і цього, українські комбатанти віддали честь і спом'янули українських героїв за волю України біля символічної могили на оселі „Верховина". Зеленосвяточні святкування розпочато Службою Божою в церкві св. Володимира. Преосвященний Владика Кир Йосиф Шмондюк разом з українськими православними і католицькими священиками відправив спільну панахиду за поляглих українських героїв. Хористи „Молодої Думки" склали на могилу сплетений з пільних цвітів вінок, а комбатанти склали від себе довготривалий — залізний вінок. Промову англійською мовою виголосив, відомий серед нашої громади, голова комбатантських організацій, активний старшина ньюйоркської поліції Григорій Полчі, а по-українськи, нав'язуючи до сучасних подій на Україні сказав голова Українського Робітничого Союзу п. Олексин. У поході комбатантів брали участь пластова барабанна оркестра. Після цього відбувся спільний бенкет, під час якого господарі бенкету й запрошені гості виступали з промовами. До зеленосвяточних святкувань належав концерт, в якому брали участь „Молода Думка", молоді бандуристи, солісти і декляматорка.

Під час концерту, що розпочався о год. 4-ій по обіді, заля була заповнена публікою. Проф. Ігор Соневицький від хору „Думки" привітав присутніх і передав керування програмою концерту Богданові Бідякові, опікунові „Молодої Думки". Із кожним виступом „Молода Думка" (вісімдесять дітей) щораз то більше займає належне місце в культурному житті громади.

Організаторам „Молодої Думки", яким є старша „Думка", а зокрема дириґентці Ярі Кекіш належить признання, бо вони разом зуміли з дітвори створити зорганізовано-діючу хорову одиницю.

Молода Думка під дириґентурою Яри Кекіш і фортепіяновому супроводі Оксани Куйбіди виконала на початку концерту три пісні: „Весняний вальс" і „Мрії" А. Коса-Анатольського й „Дорога нас кличе" — Я. Яворенка, а на закінчення концерту дві пісні: „Пісня юних" — Ю. Рожанковської і „Рідна школа" — В. Костенка. Ці пісні рідко, а деякі зовсім ще не виконувано тут на еміґрації. Всі пісні змістово, тематично й мелодійно дбайливо підібрано для молодечого хору. Вони з уст „Молодої Думки" звучали, як пробудження весни.

Цю оргінальність та підбір пісень слід завдячувати Ярі Кекіш, яка не любить повторювати відомого й стандартного, тому все шукає за чимсь новим і гарним. Виконання „Молодої Думки" було гарне. Дириґентка до кожної пісні дала глибоко-образну інтерпретацію, що не легко з дітьми зробити.

Молодий соліст, що недавно дебютував у Карнеґі Голл Степан Шкафаровський виконав три пісні: „Як давно" — Г. Китастого, „Ой кум, до куми" — обрібка Я. Степового і „Взяв би я бандуру" обр. В. Косенка при акомпаніяменті проф. Ігора Соневицького У. С. Шкафаровського гарне забарвлення і сила голосу.

Бандуристи „Думки" школи о. С. Кіндзерявого-Пастухова у складі одинадцяти осіб виконали грою на бандурі кілька пісень. Опікун бандуристів п. Чорний перед виступом завважив, щоб їхнє виконання не брати дуже критично, бо вони тількищо зробили перші кроки в грі на бандурі. Але виконавці гарно вив'язались з свого завдання, защо їх авдиторія нагородила гарячими оплесками. Крім цього тріо бандуристів виконали дві пісні при рівночасних заспівах.

Ольга Шкафаровська зі Студії мистецького слова Лідії Крушельницької виконала довшу рецитацію: „На перехресті" Олександра Кобця.

Довголітня солістка хору „Думка" Оленка Зам'ята (сопрано) виконала: „Солов'їний романс" і „Ой ти дівчино з горіха-зерня" — А. Кос-Анатольського та „Гандзя" обрібка М. Лисенка при акомпаньяменті проф. І. Соневицького.

Під час зеленосвяточних святкувань і концерту була кореспондентка з місцевої преси.

На закінчення, керуючий концертом Б. Бідяк заповів, що з 8 червня ц. р., починаючи кожної суботи буде півгодинна передача по радіо українською мовою з Порт Джервіс і триматиме до кінця вакаційного сезону. Після концерту над озером „Верховини„ відбулась спільна ватра для „Молодої Думки" і старших.

М. Галів

Літературний вечір Ганни Черінь

Дня 27-го квітня ц.р. заходами Головної Управи Українського Золотого Хреста, відбувся літературний вечір письменниці Ганни Черінь. Нагода була надзвичайна, бож саме тепер УЗХ випустив у світ збірку гуморесок згаданої письменниці під наголовком „Хитра Макітра".

По полудні чепурна заля Інтернаціонального Інституту заповнилася добірною публікою. До головного стола, п-і Марія Квітковська попросила поетесу Ганну Черінь, п-і Марусю Бек та літературознавця п-і Марію Гарасевич. Вечір відкрила п-і Марія Квітковська привітанням усіх присутніх та сказала кілька теплих слів про письменницю, яка є активною членкою УЗХ. З черги п-і Ониськів заквітчала письменницю чудовим корсажем, що за американським звичаєм є відзнакою пошани. При цьому п-і Маруся Бек вручила другу літературну нагороду для письменниці, якої фундаторкою є сама Маруся Бек.

Слово про поетесу прочитала Марія Гарасевич. Вона вглибилася в твори поетеси і знайшла в них багато сонця і життьової мудрости. Марія Гарасевич, як при інших нагодах, так і тим разом дала дуже докладну і професійну оцінку творчости поетеси, яка повністю дійшла до всіх присутніх. Слідувало читання творів поетеси. Вірш „Екзотика" прочитала п-і Перел. Оксана Балтарович, яка теж гарною мовою прочитала гумореску „Інспекторка Мокрина". Вдруге п-і Перел прочитала гумореску „Як назвати ту дитину" та п-і Дзвіня Глущенко продеклямувала вірш „Кропива". Виголошені твори дали змогу запізнатися ближче з творами Ганни Черінь. На кінець сама поетеса прочитала гумореску „Злодії", про яку потім мені сказала, що це були її власні переживання, коли її обікрали вперше, при цьому додала: „але як обікрали вдруге, то вже мені не хотілося писати жадної гуморески".

Присутні з приємністю насолоджувалися легким літературним жанром та ще довго гуторили між собою за склянкою чаю, що приготовили наші пані з УЗХ. Книжка „Хитра Макітра" видимо зацікавила публіку, бо зразу продано 35 книжок, по долярів 5.00 за примірник очевидно з власноручним підписом авторки. По дорозі додому я роздумувала, як би то було добре, якщоб наша організація УЗХ могла випускати у світ бодай одну книжку на рік української письменниці і тим збагачувати українську духовість.

Валентина Мушинська

Поклін Кобзареві

В неділю 7-го квітня, о год. 4-ій по полудні відбулося свято Тараса Шевченка в школі Українознавства в Ню Йорку, в залі Визвольного Фронту при 10-ій вулиці.

Імпрези, як твердять великі педагоги, є одним з найголовніших виховних складників у плеканні молодого покоління, тому, як і в минулих роках так і цього року, всі 12 кляс старанно приготовлялися під керівництвом своїх учителів-виховників, щоб якнайкраще виконати доручену точку, яка мала бути складовою частиною святочної програми. За цілість програми, взяла на себе відповідальність вчителька молодших кляс Анна Лавро.

Коротким вступним словом, привітавши присутніх, свято відкрила директорка школи проф. П. Андрієнко-Данчук і попросила присутніх започаткувати свято відспіванням разом з учнями, „Заповіту" Т. Шевченка передаючи дальше ведення програми учительці Анні Лавро.

Першою точкою була інсценізація „Тополя", яку старанно приготовили учні старших кляс (9-12), особливо вирізнилась учениця 12-ої кляси, Ірка Данилів, із доброю дикцією і грою („Тополя").

Реферат про життя і творчість Тараса Шевченка опрацював і гарно відчитав учень 12-ої кляни Андрій Прятка взявши в основу суспільно - політичні поеми Т. Шевченка.

На окреме признання заслуговують учні, які взали участь в оригінально виведеній сцені „Своя Школа". Сценку склала вчителька Анна Лавро за змістом оповідання Лесі Храпливої під вищеподаною назвою. Зміст має повчально - виховне значення, за яким утверджується родовід не тільки кожної людини, а й кожної живої істоти — звірини, яка має свій рід і має перейняти свої батьківські звичаї, свою пісню, свою мову від свого роду, а тоді тим надбанням показатись перед другими родами й бути гордим за своє надбання бо тоді тебе й другі будуть шанувати, а як не будеш знати свого, то й чужі будуть тебе цуратися, як писав Великий поет:

„Чужого научайтесь,
свого не цурайтесь,
Бо хто матір забуває,
того Бог карає..."

Головними виконавцями були: Славко Сусь (5 кл.), всі учні 1-ої й 2-ої кляси.

Під акомпаньямент Стефи Назаркевич (уч. 9 кл.) дитячий хор виконав „Садок вишневий" і „Поклін тобі, Тарасе!"

З гарною вимовою і добрим виконанням віддеклямували збірні вірші окремі кляси: „Село" (3 кл.), „Вірш про Тараса Шевченка" (4 кл.), „Гамалія" (5 кл), „Чигирин" (6 кл.). Учениці 7-ої кляси: Оксана Харук, Марійка Фолик, Дануся Пліщак — дуже гарно виконали уривки з „Осії Глава 35", Дарка Корчинська „Подарувала мені мати", І. Лещук, Олег Острозький — „Я ридаю", Юля Манастирська — „Марія", уч. 8-ої кляси — Іван Виноградник, Богдан Пратка — „Лічу в неволі", Ліда Квасній, 9 кл. „Кобзареві" Ліни Костенко, з 10-ої кляси: Христя Фурда, Йосип Виноградник, Михайло Мотрук, Роман Гошовський дуже гарно виконали поему „Перебендя" Т. Шевченка, з 11-ої кл.: Марійка Походай, Анна Виноградник, Зеня Муха — уривки з поеми „Сон".

Свято закінчено відспіванням молитви „Боже Великий".

Голова Осередку СУМА К. Василик, подякував присутнім за численну участь, всім вчителям за співпрацю, а вчительці Анні Лавро за гарно приготовлену програму, а також чемним учням, що старались навчитись і гарно виконали доручені їм точки.

П. А. Данчук

Міннеаполіс у пошані до Поляглих

Українська громада у Твин-Ситі рік-річно відзначає Травневі Святкування. І цього року в неділю 2-го червня, урочистою академією відзначено Поляглих Борців за волю України. У цей день у наших українських церквах відправились панахиди. В жалобі українська громада низько клонить голови перед провідними постатями нашого народу Головним Отаманом С. Петлюрою, полк. Є. Коновальцем, полк. А. Мельником, О. Ольжичем, С. Бандерою, ген. Т. Чупринкою та іншими синами та дочками нашого народу, які в поході до здобуття волі посвятили своє життя.

Цьогорічні святкування нав'язано до подій, які відбуваються у краю. Сьогодні там продовжується боротьба за „бути або не бути". Ворог випробуваними методами намагається зламати дух народу та фізично знищити передових його борців.

Академію почато американським гимном, який відіграла на фортепіяні Ірина Михайльонка. Вступне слово виголосив Євген Писарський секретар станиці СВУР, нав'язуючи до історичних подій, на яких виховувались носії визвольних ідей, які підготовляли нарід до боротьби за визволення. Діти Рідної Школи, Н. Каркоць та Леля Правдюк при деклямації Олі Каркоць „Борцям за Україну" склали квіти на символічну могилу. Реферат виголосила Рома Лісович, СУСМ. Наша громада мала можливість почути від молодої студентки перебіг революційної боротьби в аспекті політичних умов, не сприяючих українській визвольній справі. Не відчувалось з її доповіді сантименту до поодиноких провідних постатей, а навпаки, аналізуючи події, вона відзначила заслуги всіх тих, які включились в русло української революції і які змагалися за визволення свого народу. Рома на тім не зупинилась, бо другу половину своєї доповіді вона присвятила постатям і подіям, які відбуваються сьогодня в Україні.

Черговою точкою була деклямація „До мрії" М. Масютки, яку виконала Аня Правдюк. Збірну деклямацію „Батьківщині", виконав рій „Лисичок" Юний СУМА: М. Браславець, В. Кміт, М. Кміт, К. Крамарчук, М. Крамарчук, О. Вдовичин, Л. Яблонська, Я. Яблонська, Т. Карпяк і Л. Смулка. Деклямацію „Ми ще повернемось" виконав Є. Писарський. Заклик до громадянства, виголосив В. Станиславів. У своєму зверненні він широко представив події, які відбуваються на рідніх землях та завдання тих, які перебувають на еміґрації. Покликаючись на звернення Світового Конґресу Вільних Українців та Централі УККА, він апелював до всіх присутніх, щоб ніхто не залишив залі, не підписавши петиції в обороні Валентина Мороза та Леоніда Плюща.

Хор ООЧСУ і СУМА під мистецьким керівництвом інж. Є. Карпяка при акомпаньяменті Ірини Михайльонки відспівав: „Слова Героям" муз. Сметани, „Привіт батьківщині" муз. Китастого, „За рідний край" муз. Гайворонського, „Журавлі" слова і муз. Лепкого.

Академія закінчилась співом українського гимну. Присутні підписали петицію, яку переслали до всіх американських сенаторів та конґресменів з проханням, щоб вони через президента Ніксона інтервеніювали в справі звільнення Валентина Мороза та Леоніда Плюща. Рівнож будуть вислані петиції до Міжнародного Червоного Хреста в Женеві та „Амнести Інтернешенел" в Лондоні.

В. С.

НЕ ВІРИТЬСЯ...

Ми вже багато до того звикли в Америці. Звикли до нещирих вітань зі солодкими усмішками, до заплющування очей і затикання вух, щоб нас десь не притягли як свідка, до консервованого сміху в телевізійних програмах... Вже й самі ми починаємо консервовано сміятися з того, що зовсім не смішне, а радше дуже сумне.

Часом дивишся на телевізійну виставу, і стає дивно: як може актор, що йому платять тисячі за півгодинний або й кількахвилинний виступ, так нікчемно грати чи співати, а часто ще й збиватися та помилятись? А навколо нього ще й суфлери, режисери, підказувачі й „телепромптери"... У театрі те саме. Бувають вистави добрі, але частіше — штучність, низький мистецький рівень як самої п'єси, так і її виконання. Але ми до цього вже звикли; і воно нам здається гарним. Аякже, як там сама Етел Мерман грає!!!

А от до чого ми звикли — так це оцінити належно героїчні зусилля наших професійно-аматорських театрів і ансамблів. Вони до нас приїжджають, витрясені автобусами, не спавши ніч, а по закінченні вистави знову сідають в автобус і також вночі вертаються додому в інше місто, а то й закордон, в іншу країну, щоб вранці йти на працю. А ми, отямившись від захоплення виявленого спонтанно під час вистави, вже починаємо шукати недоліки і критикувати: „Та воно б те не так, і се не сяк, а я б інакше це показав... В тім то й біда, що багато хто „показав би", та мало хто може показати без „би".

У суботу 17-го травня до Чикаго завітав „на гастролі" Торонтонський драматичний ансамбль „Заграва" із п'єсою Івана Франка „Украдене щастя". П'єса не нова, ситуації вже далекі від нас психологічно, хоч і не так далекі, як, наприклад, Шевченкова „Катерина". Подумайте самі: як зрозуміти модерній людині, що ж тут такого, що в дівчині народилась нешлюбна дитина? І що то за батьки, що за це вигнали її з хати? От так і з „Украденим щастям": як можна змусити когось одружитись з нелюбом?! А якщо таке вже сталося, чому не можна його покинути й з'єднатися з віднайденим коханцем?

Режисер Юрій Бельський і колектив ансамблю зробили все можливе й неможливе, щоб сучасний глядач, навіть тут народжені підлітки, ці колізії зрозуміли. Вже те, що в трагічних і патетичних місцях п'єси, також і в сцені смерти Михайла Гурмана, ніхто не сміявся, показує, що ідея була переведена вірно й вміло. А хто ж би то сміявся, — може мене спитати читач. Багато хто. Так нас навчила телевізія, що як комусь запустять „пай" в обличчя, або як людина конає, то це дуже смішно.

Із модерної техніки постановки п'єс режисер Бельський узяв кращі риси: увагу до деталі, уникання непотрібних деталів (в цім заслуга також декоратора Омеляна Теліжина й костюмера Марії Левицької), уникнення патосу та мелодекламацій, скупість в жестах. Актори, не дивлячись на те, що вони дають кілька вистав кожної п'єси, а не сотки, як американські колективи, дуже добре знали свої ролі. Ніде не було видно намагання „пригадати" свої репліки; вся увага була зосереджена на значенні слів та їх емоційності. Найкраще грав, мабуть, Михайло Лялька (роля Миколи Задорожного). Він представив свого героя цілком симпатичним, сердечним, лагідним, по-своєму розумним, але, разом із тим, не гідним такої гарної, сильної й пристрасної жінки, як Анна. Ніна Теліжин, почавши п'єсу трохи нерішучо, швидко опанувала свою ролю Анни й грала її чим далі то ліпше, просто чудово. Тарас Парченко фізично й емоційно цілком відтворив образ „шандара" Михайла Гурмана з усіми його протиріччями: усвідомленням, що Анна належить йому, бо це від них вороги підступно украли щастя, і разом із тим — співчуттям до покривдженого долею бідолахи Миколи. Кінцеву сцену „умирання" від руки Мик. Парченко виконав блискуче. Тут мимохіть напрошується порівняння із загалом гарною виставою опери „Анна Ярославна", де, через брак доброго режисера, сцена замаху на життя короля була виконана так трагікомічно й незграбно, що з того можна було тільки сміятися.

Треба відзначити також і гру Насті, сусідки Задорожних (Марія Левицька). Вона створила правдивий образ кумасі-цокотушки, що без злости любить і попліткувати. Але якби їй про те сказали, вона ніколи б не призналась, що до того здатна. Роля Насті дуже важлива, бо вона ніби зв'язковий між усіми головними подіями й ситуаціями, пояснює їх глядачеві кількома вдалими репліками (а це вже заслуга Івана Франка).

За нами сиділи в залі колишні „дипісти", люди не такі вже далекі від ситуацій, змальованих у п'єсі. Але вони багато чого забули. Їх, наприклад, обурило, що на сцені їли з однієї миски дерев'яними ложками, що декорації хати були такі бідні, закурені, що люди були вдягнені так убого. Забулись уже „дипівські" табори, і не згадувались їм новочасні „гіпівські" притони, де ще й не такі примітивні умови побачите і де, може, й їхні діти побували... Або якби вони подивились на життя бідних людей в Теннесі чи Кентакі...

Кілька маленьких недотягнень завважила й я. Танцюристи, наприклад, чудово танцювали перед корчмою, і танець був уміру довгий, та ще й перерваний появою жандарма з Анною, але дуже вже „професійно" танцювали. Видно було, що то не звичайні сільські хлопці й дівчата. Але як можна було запропонувати нашим танцюристам „знизити" свій мистецький рівень? Вони старались танцювати якнайкраще, і, врешті, глядачам вони були дуже довподоби.

В одним місці, виходячи з хати, сусіда Миколи, Олекса Бабич, відчинив двері перед своєю жінкою й пропустив її наперед, так, як це робиться у цивілізованім західнім суспільстві. За часів Франка на селі цього не робили (тепер також, з нагоди рівноправ'я жінки з чоловіками, цей гарний звичай виходить з ужитку).

Коли відчиняються двері, починається записаний на стрічці рев завірюхи й собаче гавкання. Часом у п'єсі ці звуки було чути ще заки відчиняться двері.

Але це — малі подрібниці, що не зменшували вартости вистави. Не віриться, як можуть актори в таких несприятливих умовах, як брак часу, брак матеріяльних умов, брак приміщення і брак авдиторії, добитися такої мистецької висоти. Відповідь на це одна: великі здібності талановитих акторів і тяжка, напружена праця над своїм репертуаром. Не дивлячись на те, що колектив має мінімальні можливости аматорського ансамблю, він дає професійні вистави, і за це їм належиться велика вдячність — усім, від головних акторів до „другорядних". Пишу це слово в лапках, бо жадна роля не є другорядною. Саме „другорядна" роля може піднести або провалити виставу, а в „Украденім щасті" всі працювали, як міцно злютований колектив, також і молодь, що виконала свої ролі щиро й сумлінно (Юрій Синицин, Леся Шліхта, Марко Левицький, Юрій Яськів, Оля Лозинська, Слава Шелепинська та інші).

У програмі п'єси подано коротко, але ясно, зміст кожної дії. Це дуже добре, і мало коли таку ласку нам роблять, а як роблять, то переказують зміст дуже незграбно, а то й комічно. Зміст „Украденого щастя" написано доброю мовою, хіба тільки можна зауважити, що перерви, дотримані згідно з означенням проміжку часу, визначені в „мін." (мінутах), тоді як ми маємо краще слово — „хвилина"; термін „мінута" вживається для виміру кутів і колового ступеня.

Анна Черінь

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

З наукових конференцій УВАН

23-го березня ц. р. на науковому засіданні УВАН, відбулась доповідь доктора Юрія Шумовського, проф. Лонгайлендського університету в Ню Йорку, на тему: „Археологічні багатсва Західньої Африки і наукові досліди доповідача".

Засідання відкрив науковий секретар Академії проф. Василь Омельченко, поінформувавши про наукову діяльність проф. д-ра Юрія Шумовського і про значення його праць.

Доповідь зілюстровано численними фотографіями, виставкою картин, фотографій, карт з археологічних розкопів в Африці переведених доповідачем, висвітлюванням фото, а крім того ще й виставкою африканських експонатів у натурі, що все разом доповнювало і прикрашувало доповідь. У попередньому слові доповідач коротко поінформував про перебіг його праць. Проф. Ю. Шумовський зазначив, що після праць археологічних в Польщі, в Україні, в Німеччині та в Інституті Чоловічої Палентології в Парижі, був призначений Міністерством Колоній Франції, як археолог до Французького Інституту Чорної Африки до Дакару, а після — директором того ж інституту до м. Бамако, колишнього Французького Судану (тепер Малі), де він працював археологом шість років і лише тяжка недуга змусила його залишити цю країну і надзвичайно цікаву працю.

Проф. Ю. Шумовський детально і цікаво розповів у хронологічному порядку про свої наукові досліди, відкриття та розкопи почавши від першого місця праці в Західній Африці в місті Декарі, де крім чисто технічної теоретичної та наукової праці в Інституті проф. Шумовський зробив важливе відкриття з доісторичної палеолетичної доби в місцевості Барні Уест, а саме — оселю і робітню Мустьєрської культури (30.000 літ тому) мезолітичну оселю з мікролітичною індустрією біля м. Руфіск, та розкопав цвинтарисько з віку металів на пляжі УАК-АМ з багатою оздобою скелетів в характері намист, обручок, браслетів та символічних керамічних виробів (5.000 л.).

Після піврічного побуту в Дакарі, доповідач переїхав до Бамако (Французький Судан), де приняв під своє керівництво Інститут (ІФАН) та дослідно наукові праці. Надзвичайною сенсацією з перших днів у Судані було відкриття ним Ашельської індустрії в ярі біля гори Куліюба, а далі відкриття гроти Корункорокале (37 кл. від Бамако), де доповідач знайшов багату мікролітичну індустрію з кварцю і людських костей та 11 скелетів доісторичної людини з мезолітичної доби, по професії рибалок та мисливців, та очевидно канібалістів.

Далі, як розповідав проф. Ю. Шумовський, він відбув багато місійних подорожів до різних закутів французького Судану підчас яких товаришувала йому його дружина Люба Шумовська, і під час котрих знову таки пощасливо йому зробити багато цікавих і цінних для науки й історії країни Малі археологічних відкрить та розкопів.

І так біля „Суданської Венеції" — м. Монті, на острові Камі, Нантака та Фатома доповідач розкопав багато релігійної культової кераміки, що репрезентувала культ змій, сонця, або величезні урни зі скелетами в сидячій позиції, з прекрасною і богатою орнаментикою. У печерах дикої місцевости Бандьягара були відкриті малюнки доісторичної людини та камінні знаряддя з середнього палеоліту.

У підсахарній зоні проф. Ю. Шумовський в районі Масіна відкрив багато осель ранньо-історичної доби, як напр. оселі Пеге, Сегубугу, Пеленгена з численними керамічними та металевими речами і оздобами. Дуже цікава була подорож проф. Ю. Шумовського до Південної Сахари, до руїн колишньої столиці імперії Гана, що тепер зветься Кумбі-Сале. Тут доповідач наш розкопав багато домів, мечеть, синагогу з цікавою середньовічною архітектурою, знайшов багато цікавих орнаментів і написів на стінах в домах, розкопано багато курганів з цінним та багатим інвентарем, а головне, був розкопаний ним, тут вперше, гебрайський олтар — жертвенник, святина імміґрантів гебреїв із землі Куш, які колись тут поселились та були відомими майстрами золотих оздоб та науковцями.

Щодалі, то все нові й ще кращі роботи відкриття з археології та етнології Африки наш доповідач. Біля м. Бамако біля річки Уенко, під високими скелями проф. Ю. Ш. натрапив на надзвичайно унікальні пам'ятки.

У селі Банкної та Марібабугу проф. Шумовський знайшов прекрасну статую унікальної форми з глини, що репрезентувала собою антропоморфічну і акватичну тварину як духа річки Нігер — „Бафаро". Крім того знайдено безліч інших глиняних начинь з різними культивими символами.

Однак, самим найважливішим відкриттям проф. Ю. Шумовського в районі річки Нігер біля Бамако, були розкопи доісторичної оселі „Барраж Десегреттес", яка є унікум в археологічних дослідах, бо має надзвичайно різноманітну і багату стратиграфію, почавши від шельської культури та перейшовши у вищих верствах в індустрію культури Калініан, Сангоніан, Мікокіан, Лупумбіан та Мустеріан, і то в такій кількості, що можна вантажити цими знаряддями цілі вагони. Очевидно тут була оселя і майстерня знарядь від найдавніших часів палеоліту аж до верхнього палеоліту. Цим відкриттям зацікавлені були археологи світової слави і опісля перепровадили їх тут численні досліди та опублікували в своїх працях про це надзвичайне важливе відкриття нашого доповідача. На жаль проф. Ю. Шумовський не зміг закінчити своїх дослідів у цьому місці. Тяжка недуга (амібіязна дизентерія) звалила його і він змушений був залишити це унікальне археологічне місце і виїхати до Европи.

Про величезну працю, як археолога, так і дослідника науковця говорять не самі лише його відкриття та розкопи, але й створений ним у 1953 році перший археологічний Музей в Бамако-Малі. За час своєї праці проф. Ю. Шумовський власноручно і фахово створив цей музей для науки та африканського народу країни Малі, в котрому вмістив понад 5.000 експонатів з доісторичної, протоісторичної, та історичної доби, численну збірку масок, одягів, магічних річей анімістів, та інших етнологічних та антропологічних річей, що сам розкопав, зібрав та науково опрацював у своїх 42-ох наукових публікаціях французькою мовою та в безлічі статтей, українською російською та англійською мовами. Всім відома його книжка, що вийшла з друку у Вінніпезі 1956 р. під заголовком „Під горячим сонцем Африки", а тепер нова його праця і книжка в 600ст. та з більш як 200 ілюстрацій вже готова до друку під заголовком „По слідах давньоминулого країни Малі" і жде видавця.

Як колись Миклуха Маклай перебуваючи у народів Нової Гвінеї залишив нам цінні праці про країну і народи, так і наш доповідач проф. д-р Ю. Шумовський властиво перший і єдиний з українських археологів репрезентує у своїх наукових дослідах в Африці старовинну культуру та історію Західньої Африки, а створений ним музей в м. Бамако залишиться базою для вивчення давноминулого країни Малі та доброю пам'яткою про дослідника археолога українця на Чорному Континенті

О. З.

Михайло Добрянський

ВІЗИТНА КАРТКА НАЦІЇ

Недавно я відвідав редакцію „Енциклопедії Українознавства" у Сарселі біля Парижа. Хочу поділитися з українською громадою моїми спостереженнями та думками.

„Енциклопедія Українознавства" — один із тих здобутків, що приносять честь українській культурі та підносять пошану чужинців супроти неї. Маємо одинадцять томів енциклопедії, але вона ще не закінчена. Тимчасом видавництво ЕУ опинилося в дуже важкій ситуації, наслідком фінансово-монетарної кризи в західньому світі. І про це треба знати нашій громаді. Але спершу кілька слів про значення „Енциклопедії Українознавства" (далі в тексті скорочено ЕУ).

Заняті щоденними турботами, не усвідомлюємо, яка це велика справа — ЕУ. А втім це один із найбільших здобутків української діяспори. Значення ЕУ важко переоцінити. Я працював багато років у міжнародній установі, яка мала безпосередній стосунок до справ Східньої Європи; це „Радіо Свобода". Майже щодня до нашої редакції приходили американці, англійці, німці та інші дослідники справ Совєтського Союзу, вимагаючи тих чи інших даних щодо України. Приємно було спостерігати, як чужинці реагували, коли хтось із нас узяв до руки відповідний том ЕУ і дав потрібну інформацію. „О, це у вас така енциклопедія, дуже цікаво". — Будь ласка, заходьте, коли треба. Вона до вашої диспозиції. І вони приходили. — Одного разу в бібліотеці Британського Музею наткнувся на мене знайомий угорський журналіст. Каже: „Я пишу про 1917 рік у Росії, мені бракує деяких даних про Україну". Даю інформацію і наша розмова закінчається. „А за цим я подивлюсь до Британської Енциклопедії, щоб вас не турбувати", — додає угорський редактор. На це я: мушу попередити. Там ця проблема представлена фальшиво. „Невже? Дозвольте, це ж „Енциклопедія Брітанніка", авторитет для всього світу".

Так, я до неї з усією повагою. Але що стосується України, ви часто зустрінете в енциклопедіях інформації невірні. — „А як же мені дістати правдиву інформацію, коли я не знаю мови" (української)? — Є англійське видання. — Наступного разу він приходить до мене і вичитує з англомовної ЕУ те, чого йому потрібно. І подивляє — такі дві книги!

Свого часу на бажання редакції ЕУ я зробив огляд україніки в енциклопедіях англійських, американських та жидівських англійською мовою. Я жахнувся від того, що там написано. Не підозріваю в редакціях цих видань свідомого бажання фальшиво інформувати своїх читачів. Бо всетаки існує певна мораль у наукових колах західнього світу. Але вони просто не мають українських джерел і, щоб дешевше обійшлось, беруть матеріяли про Україну з енциклопедій наших сусідів. Щойно поява ЕУ, зокрема англомовної ЕУ, може вплинути на поліпшення.

ЕУ якось мірою вплинула на появу „Української Радянської Енциклопедії". Довгі роки змагались діячі культури в Києві за українську енциклопедію. Нарешті є 17-томна УРЕ, в додатку одна книжка змісту й один том англійською мовою. УРЕ не є енциклопедією у властивому сенсі, тобто не є довідником науковим, об'єктивним. Вона дуже тенденційна в усіх ділянках гуманістичних наук, а зокрема всього, що стосується українознавства. Редакція УРЕ була під тером великодержавного шовінізму російського і під тиском цензури КПСС і тому ця ділянка в УРЕ спотворена і тенденційно фальшива найбільше з усього, що є в УРЕ. В даних умовах не могла появитись у Києві енциклопедія справді наукова. Всетаки УРЕ є поважним здобутком на тлі нищення української культури російськими комуністами і шовіністами. Але був би великий жаль і ще більша шкода, якщо б УРЕ залишилась єдиним інформатором світу про Україну — сьогоднішню і давню.

Отож ЕУ дістає подвійну вартість, коли її поставити поруч УРЕ. Це велика прислуга українській науці та науці взагалі, що крім совєтської маємо енциклопедію, складену в умовах свободи наукового досліду. І велика заслуга всіх тих наших культурних сил на чужині, які допомогли створити ЕУ. Так само велика заслуга всіх, що допомогли фінансово. Треба мати на увазі, що будь-яка енциклопедія наукова це велике підприняття, як з боку організації так і з боку фінансового. Братися за наукову енциклопедію на еміграції — особливо важке завдання.

Поїдьте до Сарселю; подивіться зблизька, в яких обставинах там живуть і працюють. Поїдьте до Мюнхену і поговоріть з видавцями; побачите їхні клопоти. І ви усвідомите: це своєрідне чудо, що маємо одинадцять книжок ЕУ. В тому числі є два імпозантні томи англійською мовою. Поставте поруч них англійський том УРЕ; порівняйте об'єм та зміст. Порівняння говорить дуже багато — і про злидні української науки в УРСР, і про можливості наукової праці для України в західньому світі. Шана всім тим, що дали одинадцять томів ЕУ. А Український Народний Союз, який фінансував англійський двотомний ЕУ, здобув собі почесне місце серед великих меценатів української культури.

Але „з журбою радість обнялась". Ці слова Лесі Українки спадають на думку, коли говоримо про ЕУ. Бо редакція і видавництво енциклопедії опинились тепер віч-на-віч таких труднощів, яких вони досі не зустрічали: фінансова криза світового маштабу, інфляція, девальвація американського доляра та небувала дорожнеча в Західній Німеччині. Що це означає для ЕУ?

Усі калькуляції для ЕУ видавництво робило на базі амер. доляра. Тоді доляр становив 4.20 німецької марки. Тепер один дол. має 2.30 н. м. Головні фонди для фінансування ЕУ приходять із жертвенности українців у Америці. Отже, висновок: коли доляр утратив майже половину своєї вартости в порівнянні до німецької марки (те саме в стосунку до фр. франка), тоді ЕУ, при дотеперішній жертвенности з Америки, втратив майже половину своїх засобів. Та це ще не все. Бо дорожнеча в Західній Німеччині та у Франції зростає постійно і дуже бистро. Наслідком того видавничі кошти енциклопедії зросли майже двічі, коли порівняти зі станом з-перед десяти років.

Як за таких умов продовжувати ЕУ? Це питання зганяє сон з очей особам, що безпосередньо заанґажовані в редакційній і видавничій роботі. Одинадцять книг ЕУ — результат громадської свідомости кількох тисяч жертводавців. Бо вони підтримали жменьку людей, які цілковито віддали себе справі енциклопедії. Але посвята цієї жменьки людей та подиву гідна витривалість головного редактора ЕУ не вистачають уже сьогодні в умовах валютної кризи світових розмірів. Тут мусить прийти збільшена допомога з боку українців у діяспорі. Докінчити ЕУ, докінчити чим швидше — цим живе і цим страждає ота жменька ентузіястів. Але докінчення ЕУ — не тільки їхня справа, — це спільна справа нас усіх. Її не вільно залишити на сумлінні кількох осіб, хоч як вони віддані справі, бо це переходить їхні сили. Вони, своєю відданістю і — що важливіше — своїм реальним ділом довели, що їх треба підтримати. „Енциклопедія Українознавства" — діло добре з кожного погляду. А будь-яке добре діло для нашого народу має ворога, який хоче знищити це діло. Також ЕУ має злющого ворога. Він застосовує всіляку зброю — одну там, на батьківщині, іншу тут, у діяспорі; там — з метою дискредитувати ЕУ, тут — не допустити до гідного її завершення. Сучасна фінансова ситуація в західньому світі, так здається ворогові, нагода, щоб зірвати ЕУ. І він посилює кампанію в цьому напрямку. Ось чому я вважав за свій обов'язок винести справу ЕУ на широкий форум української громадськости.

Недавно що відзначали великі роковини: сторіччя Наукового Товариства імени Шевченка. „Енциклопедія Українознавства" виходить у світ під знаменем цього вельми заслуженого товариства. А що, якби ми ділом пошанували ювілей НТШ і збільшили наші зусилля, щоб успішно закінчити енциклопедію.

Московський комунізм

РОСІЙСЬКА РЕЛІГІЯ?

Таке питання стоїть перед кожним, що цікавиться життям в Східній Европі, чи краще кажучи, московській імперії — Совєтському Союзі. Та справа цікавить і світову пресу, зокрема англійську і німецьку. Такі чи інакші спостереження з тієї ділянки привозять із собою і відвідувачі Совєтського Союзу, а між ними й українці.

Гроби Маркса і Леніна — це для певної кількости людей щось таке святе, як для християн різного покрою гріб Христа в Єрусалимі. Московська система нагляду зокрема за гробом Леніна — чи пак його мавзолеєм — заставляє відвідувачів ставитись до того з такоюж побожністю, як майже 2 тисячі літ практики заставляє християн ставитися до гробу Христа і всього, що було так чи інакше пов'язане з його земним життям.

Як видно з розвитку настроїв в Москві, там поволі твориться нова релігія марксизму - ленінізму. Цю релігію намагається Москва представити людям в формі системи „тройці", що досі стала базою багатьох інших релігій, в тому й нинішньої християнської. При цьому богом - отцем уважають Маркса, богом - сином Леніна, а богом - духом — кожночасного генерального секретаря російської чи пак тепер совєтської комуністичної партії, або скорочено компартії. Систему „ангельського типу" заступають добрі компартійці, як ангели - хоронителі, а вороги її колишні й нинішні противники компартії, т.зв. дисиденти.

Ціла концепція комунізму як нової релігії, добре в Москві розпрацьована і систематично вводиться, хоча й повільно, в життя по світі.

Як те все буде виглядати, наприклад, за 100 років, важко вгадати, але невеличкий відсоток людей по світі, вже нині віруючих в московську „тройцю", т.зв. комуністів, чи по нашому москвофілів і прихильників старої тези, мовляв, матушка Росія всьому світу голова, промовляє за тим, що московська акція по світі находить собі поклонників. Християнізм як цілість має перед собою поважного і силово могутнього противника — московську імперію у формі Совєтського Союзу. Треба сподіватись, що все ж таки християнізм і його життьова мораль візьмуть верх над московською затією — комунізму як світової релігії.

М. С-о

Загальні Збори Об'єднання Жінок ОЧСУ в Нюарку

Дня 5-го травня 1974 р. відбулися Річні Звичайні Загальні Збори Жінок ОЧСУ Нюарку й околиці. Збори відкрила голова Дора Кульчицька, вітаючи представницю Головної Управи ОЖ Дарію Степаняк, котра й проводила Зборами.

Голова Д. Кульчицька звітувала за діяльність цілої Управи. Відділ відбув 7 сходин, на яких обговорювано програми плянованих імпрез, обіжники ГУ. Відділ брав участь у всіх головних подіях української громади міста Нюарку, як рівнож у загальньо-громадських.

В Нюарку Відділ взяв зорганізовану участь у привітанні Їх Блаженства Верховного Архиєпископа Кир Йосифа з його приїздом до нашої громади. Членки взяли масову участь у 25-літньому Ювилеї священства пароха УКЦеркви о. Малюги. Колядував на Фонд Верховного Архиєпископа. Рівнож у різдвяному часі зорганізував групу сумівок й разом відвідали шпиталь ветеранів у Савд Оренджі, де колядували — к о л я д к и українські й англійські з відповідними поясненнями наших різдвяних традицій і звичаїв та згадали про значення коляди в українському народі. Щоб здобути відповідні фонди, влаштував продаж печива, яке пожертвували членки Відділу. Членки відвідували хворих по шпиталях.

На загально-громадському форумі, Відділ брав участь у маніфестаціях в Ню Йорку й Бавнд Бруку для відзначення великого голоду в Україні. Взяв зорганізовану участь у посвяченні світлиці на Сумівській Оселі в Елленвілі. Тут також урядив базар із продажем печива, що дало Відділові фонди потрібні на висилки допомоги політичним в'язням в Україні, потребуючим в Арґентині й Бразілії. Також щедро пожертвував на національні й церковні цілі, тут у ЗСА.

Управа висилала петиції до конгресменів, стаючи в обороні переслідуваних в Україні інтелектуалів. В петиціях взивали конгресманів нашої округи, щоб ставали в обороні всіх в'язнених культурних діячів СССР, а українців зокрема.

Тепер з іншими жіночими організаціями Нюарку і околиці підготовляється до вшанування 500 українських жінок, котрі загинули під КҐБівськими танками в каторжному таборі Кінґірі коло Караганди в боротьбі, за свої їх друзів в липні 1953 року.

Рівнож вже є приготована різдвяна радіова програма, яку використається в різдвяному часі цього року.

Відділ начисляє під сучасну пору 34 членки, котрі співпрацюють у всіх починах без різниці, чи дана членка є членом управи чи ні. Мабуть тому й такі гарні вислідки їхньої праці.

Пані Степаняк у своєму короткому слові підкреслила ролю жінки у громадському житті нашої доби. Жінка — дружина мужеві, матір дітям, господиня дому, часто працею поза домом допомагає здобувати фонди на науку дітям й рівночасно знаходить час на працю в громаді. Часто жінки є більш винахідливі й підприємчиві в осягненні намічених цілей чим мужчини, доказом чого є пророблена праця за такий короткий час. Не можна навіть списати того всього пробленого українською жінкою, бо вона часто робить, здавалосьби, дрібні речі, але в дійсності ця муравлина праця дає тривкі підвалини під великі громадські дії, в які наша українська громада таки є багата. Це повинно бути поштовхом нам усім до дальшої праці для допомоги нашому поневоленому народові. Працювати треба старшим, щоб дати примір молодшому поколінню й таким чином притягати їх до праці в громаді.

До нової Управи на рік 1974-75 ввійшли: голова — Дора Кульчицька (перевибрана); заступниця голови Катерина Курнявка; секретар — Анна Кріса; скарбник — Анна Процюк; імпрезова — Люба Лобур; господарські — Марія Ференс; Марія Мандзій; Анеля Гой; організаційні — Варка Медюх, Текля Борис; суспільна опіка — Анна Генсьор, Людмила Терещук.

Контрольна комісія: голова — Іванна Коновів; членки — Зюна Мартинець, Надя Закамарок.

З. М.

Фундація Рокефеллера піддержує етнічні студії

Міннеаполіс. — Фундація Рокефеллера приділила 333,000 долярів для Осередку Імміграційних Студій в Міннесотському університеті на програму дослідів „історичного походження та розвитку білих етнічних груп в Америці 20-го сторіччя". Признана дотація буде виплачена університетові протягом найближчих трьох років та — згідно з повідомленням університетських властей — допоможе згаданому Осередкові, разом із створенням при активній участі відомого нашого діяча, тепер професора - емерита Міннесотського університету д-ра Олександра Грановського, Архівом Іміграції, ширше розгорнути свої досліди архівальних матеріялів та фільмування активностей південно- і східньо-євопейських етнічних груп в ЗСА і Канаді.

ДЕРЖАВИ, ЯКІ ВІДВІДАВ ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Головний порт Сирії є Латакія на Середземному морі. В 1958 р. Сирія об'єдналася з Єгиптом в одній федеративній республіці, але вийшла з федерації в 1961 р. При владі в Сирії є соціялістична партія Баат.

Сирія є сільськогосподарською країною з незначними природними ресурсами. Промисловість знаходиться в початковій стадії розвитку і сперта на сільськогосподарській продукції. Сусідство з Ізраїлем дає поштовх до тривалих сутичок і стимулювало участь Сирії у всіх протиізраїльських війнах, у яких Сирія понесла значні територіяльні втрати, за що тепер йде головний спір. Сирія втримує дуже близькі взаємини з СССР і під деяким оглядом її можна вважати за державу - кліента СССР.

Ізраїль

Країна з давньою історією, державне існування якої поновно почалося в 1948 році. Територія Ізраїля має 7,993 кв. миль з населенням дещо понад 3 мільйони людей. Ізраїль сусідує з Ливаном, Сирією, Єгиптом, Йорданією. У вислідї чотирьох воєн з арабськими державами Ізраїль зайняв значні арабські території і тепер на порядку дня є справа звороту якщо не всіх, то більшости окупованих земель арабам. Ізраїль — сільськогосподарська модерна країна з розбудованою промисловістю, яка спирається на відносно незначних природних багатствах. Населення Ізраїля поповняється іміґрантами з різних країн, в тому з СССР, а крім того ізраїльська держава втішається постійною і всебічною допомогою ЗСА та жидівської, зокрема американської діяспори. Політично Ізраїль є демократичною республікою з розвинутою партійною системою. З усіх держав Близького Сходу, Ізраїль має найкраще зорганізовані збройні сили, що уможливлює йому встоятися упродовж 25 років проти чисельної арабської переваги.

У 25-річчя подружжя Т. і М. Хоминів у Філядельфії

Дочки Анна і Кляра зробили милу несподіванку батькам Тересі і Михайлові Хоминам 12 травня ц. р. у Філядельфії з нагоди 25-річчя їхнього подружжя. Того дня, у катедральній церкві, до якої родина Хоминів належить, єпископ Кир Василь Лостен і парох катедри монс. Михайло Федорович відправили благодарственну Службу Божу за здоров'я Ювілятів. Опісля у ресторані відбулося святочне прийняття в присутності родини та гостей. Тостмайстром був близький приятель родини Хоминів, голова Оселі ім. Ольжича Микола Яцук, який привітав Тересу і Михайла Хоминів, похвалив їхні дочки, що пам'ятали про своїх батьків і вшанували їх гарним прийняттям. Опісля промовляв Ярослав Лебідь, голова 32-го Відділу УНСоюзу ім. О. Ольжича у Філядельфії секретарем якого є Ювілят Михайло Хомин. Далі промовляли Теодор Заремба, кум Микола Земба, Катерина Зінь. Сотрудник катедри о. Давид Чабан підкреслив глибоку релігійність ювілятів, вслід яких пішли обі дочки, прикладні парафіяни катедральної церкви у Філядельфії. Інж. Іван Харамбура сказав про Михайла як громадського діяча, якого у всіх його починах підтримує його д р у жина. Він колишній партизан у боротьбі проти ворогів України під час Другої світової війни, а сьогодні член Головної Команди Союзу Ветеранів Українського Резистансу (СВУР) у ЗСА і голова Відділу СВУР у Філядельфії, член Управи 12-го Відділу ОДВУ і Гороженського Клюбу у Філядельфії та Оселі ім. Ольжича у Лігайтоні, Па. Окремою заслугою М. Хомина є заснування 32-го Відділу УНСоюзу ім О. Ольжича у Філядельфії, якого довголітньою секретаркою була його дочка. Цей Відділ протягом 6 літ існування приєднав 252-ох членів. Велика заслуга в цьому подружжя Т. і М. Хоминів та їхніх дочок. Одна донька якраз закінчила високі студії в Каліфорнійськім Інституті Технології здобуваючи ступінь маґістра біології і прямує до осягнення докторату. Це колишня активна секретарка 32-го Відділ УНСоюзу і теж активна в організації української католицької молоді. Друга дочка продовжує студії. Перед закінченням прийняття дочки подякували всім гостям за присутність за промови й ґратуляції, а батьки подякували їм за гарно влаштоване прийняття.

Під час веселого й багатого прийняття гості згадали 40-ліття існування заслуженого тижневика „Українське Слово" в Парижі, Франція. На його пресовий фонд, зерших 25 долярів склали Ювіляти Тереса і Михайло Хомини, а других 25 долярів гості — панове Яцук, Лебідь, Хитрук і Пацовський і разом вислано 50 дол. на підтримку вельми заслуженого „Українського Слова".

Піднесений настрій гостей ще продовжувався у приватному домі Ювілятів, куди перейшли з ресторану де передано Ювілятам гарні та цінні дарунки, за що Тереса і Михайло Хомин щиро подякували, а на кінці прийняття присутні знову заспівали „Многі і благі літа".

І. Х.

Марія і Павло Карпишини одержали відзначення

Іван Глушко (зліва), голова проєкту нагород Громадської Фундації, передає пані Марії Карпишин і її чоловікові Павлові признання ім відзначення. Біля своєї матері сидить Зенон Карпишин. Церемонії приглядається президент Фундації Джон Ост.

У четвер 16-го травня ц.р. Марія і Павло Карпишини одержали відзначення від Американської Ситизенс Фондейшен. Це відзначення признано їм за їхнє включення у вільну американську торгівлю і за успіхи в їхньому підприємстві, яке визначається не тільки в місті Сиракюзах, але й в околиці.

Марія і Павло Карпишини — це власники великої крамниці м'ясних виробів при Вілбур евеню в Сиракюзах.

У п'ятницю 17-го травня ц.р. про відзначення Карпишинів поздоровила місцева телевізійна станція, показуючи на екрані їхню крамницю і інтерв'ю з ними.

Велика сиракюзька газета „Геральд Журнал" помістила знімку пані Марії Карпишин, яка зі сином Зеноном приймає, в одному з найбільш елеґантних сиракюзьких Каунтрі Клабів, відзначення яке хотіли одержати інші громадяни різних національностей.

Це вже не вперше, що американська преса пише про Карпишинів. Ось, хоч би згадати, широкий на кілька сторінок репортаж, який помістила з багатьма знімками ілюстрована газета „Емпайр". Газета писала про Марію Карпишин і її український дім, який представляє собою мистецьку виставку українських вишивок, кераміки і різьби.

Хоча як зайняті Марійка і Павло Карпишини у своїй крамниці, все ж таки багато часу присвячують вони громадській праці. Пані Марійка є головою ОЖОЧСУ, а пан Павло заступником голови УККА і дуже активним і впливовим у політично-суспільному житті української сиракюзької громади.

Марія і Павло Карпишини приїхали до Америки в 1949 р. з маленьким сином Зеноном. Сьогодні Зенон вже одружений з Ярославою, з дому Мацейко. Поселилися вони в Сиракюзах і активно працюють в організації СУМА.

Українська сиракюзька громада гордиться родиною Карпишинів, щиро їм ґратулює і бажає багато успіхів у майбутньому. Ґратуляції з нагоди відзначення надіслали Марії і Павлові Карпишинам й посадник міста Сиракюз Лі Александер, конґресмен Вілліям Волш, конґресмен Джім Генлі, стейтовий сенатор Таркі Ломбарді і багато інших чільних американських громадян. Конґресмен Вілліям Волш це колишній посадник міста Сиракюз і довголітній приятель українців. Він, за стараннями Карпишинів, промовляв у Конґресі в обороні переслідуваних в Україні і причинився зайнятися справою родини Калинців.

ГНК

До п'ятої річниці смерти Марії Дейко

Щойно минуло п'ять років після смерти відомої української методистки викладання мов св. п. Марії Дейко автора цілої серії підручників української мови, а саме: „Букварь", „Рідне Слово", „Вогнищо", „Рідний Край", „Євшан-Зілля" та „Про що тирса шелестіла".

Як досвідчений методист, покійна переконалася, що для успішного навчання української мови в наших школах на чужині потрібна спеціяльна метода й серія підручників, опрацьованих за цією методою. Вже в дуже похилому віці покійна взялася за цю велику працю й працювала по закінчення шостого підручника до самої смерти. Її жертвенна праця для наших шкіл не пішла на марне, бо на цей час вже до 50 тисяч її підручників потрапило до шкіл. Основні тези методичної системи св. п. Марії Дейко полягали у наступному: Вивчення нових слів для дітей зі спеціяльним виділенням таких слів в текстах, мовні вправи для опрацювання учнями відчуття відмін українських слів; найбільша увага розвитку вільної, плинної розмови українською мовою, бо розмова є основна підвалина знання мови; привчання користуватися словниками; та тексти оповідань за змістом з українською тематикою й у тому числі у літературній формі подавання подій з історії України.

Св. п. Марія Дейко своїми підручниками залишила багатий науково методичний вклад у розвиток методики та навчання наших дітей української мови на чужині.

Михайло Павлюк

Адвокати Джона Ерліхмана передали президентові Ніксонові формальний виклик

Вашингтон. — Достовірні джерела поінформували пресу, що адвокати Джона Ерліхмана, колишнього головного дорадника Білого Дому для внутрішніх справ, передали президентові Ніксонові формальний виклик свідчити на суді Ерліхмана, якому закидають причетність до влому до канцелярії психіятра, який лікував Даніеля Еллсберга, викрадача так званих „Пентагонських документів". Такі формальні виклики свідчити мали також одержати державний секретар Генрі Кіссінджер і теперішній шеф персоналу Білого Дому генерал Александер Гейг. Думають, що адвокати Ерліхмана не вимагатимуть, щоб президент Ніксон особисто з'явився в суді, а були б задоволені, якщо б він писемно відповів на їхні запити. Щодо Кіссінджера та Гейга, то коментатори думають, що адвокати Ерліхмана таки настоюватимуть на тому, щоб вони свідчили в суді. Судова розправа над Ерліхманом та трьома членами таємної слідчої групи Білого Дому, званої як „пльомбери", має розпочатися 26-го червня.

РЕЦЕНЗЕНТ І „ЙОГО" КНИГА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

було прочитати або про яку їм ще не відомо. І про вашу книгу хотілося б прочитати розсудливий і вдумливий відгук, а прочитавши його, теж самому запалитись думкою - здогадом: „А що на ділі є в цій книзі?"

Однак навіть між отриманою книгою і надрукованою рецензією приблизно така сама відстань (психологічно беручи), як відстань між автором навним наміром написати книгу і здійсненням виданням. Тому рецензент, парафразувавши рядок із Симоненкового вірша про Львів, виправдано міг би сказати: — Автор, „хоч трішки мене розумій".

ВІК ДИТИНИ МІЖ 3 І 5 РОКОМ ЖИТТЯ — ЦЕ ЧАС, КОЛИ ДИТИНА ДІСТАЄ ВСЕ, ЧИМ ВОНА БУДЕ В ДОРОСЛОМУ ВІЦІ. ЦЕЙ ЧАС ТРИВАЄ ДУЖЕ КОРОТКО — НЕ ПРОГАНЮЙТЕ ЙОГО ДЛЯ ДОБРА ВАШОЇ РІДНОЇ ДИТИНИ!

„Амнесті Інтернешинал" натаврувала уруґвайський уряд за тортурування політичних в'язнів

Об'єднані Нації, Н. Й. — „Амнесті Інтернешенел" та Інтернаціональна Комісія Юристів у неділю, 16-го червня, натаврувала уряд Уруґваю за тортурування політичних в'язнів. Ці приватні організації, які при Об'єднаних Націях мають консультативний статус, заявили у спільному звіті, що метою цих тортур є змусити в'язнів признатися до вини. Спільний звіт був виготовлений на підставі тверджень представників цих обох організацій, які минулого місяця відвідали Уруґвай та Чіле. Ніел МекДермот, генеральний секретар Комісії Юристів, сказав кореспондентам, що політичних в'язнів в цих двох південноамериканських країнах трактують майже однаково, хоча „на папері" уруґвайські закони більш „гуманні". МекДермот сказав, що від квітня 1972-го року в Уруґваю арештовано коло 3,500 осіб за „політичні злочини", а в травні 1974-го року коло 1,600 із них ще очікували судової розправи. Щодо числа тортурованих в'язнів, то МекДермот заявив, що не може подати точних цифр, але за твердженням адвокатів арештованих, коло 50 відсотків в'язнів були тортуровані поліційними чинниками. Багатьом із арештованих закидають приналежність до лівої підпільної терористичної організації. Цих терористів називають „Тупамарос".

Загальні Збори 1-го Відділу ОДВУ в Асторії

Перший Відділ ОДВУ ім. Євгена Коновальця в Асторії, Ню Йорк, заснований сл. п. полк. Є. Коновальцем 5-го липня 1929 року. Знімка зроблена з нагоди Загальних Зборів 1-го Відділу в дні 7-го квітня 1974 р. у церковній залі в Асторії. Світлив — О. Старостяк. Сидять (зліва): В. Дорожинська, Л. Крупка (УЗХ), С. Халупа, д-р С. Карпінська (УЗХ), М. Гурин (піонер ОДВУ, почесний член 1-го Відділу), М. Серна, М. Дорошенко, С. Парій, М. Юнко. Стоять (зліва): І. Мисько, О. Серна (голова 1-го Відділу 1974 -), Ю. Юрків, Р. Крупка (голова 10-го Відділу), В. Процик (голова 1-го Відділу в 1972-74 р.), д-р В. Михайлів (голова УВФ), Л. Белендюк (член ЦУ ОДВУ), Р. Куделя (СФУЖО), М. Сухоцький (піонер ОДВУ), сотн. А. Дорошенко, Ф. Фірман (піонер ОДВУ), Д. Граб (піонер ОДВУ), М. Халупа, І. Дленко (голова 1-го Відділу в 1969-71 р.)

В неділю 7-го квітня 74 р. в церковній залі української кат. парохії Чесного Хреста в Асторії, відбулися Загальні Збори 1-го Відділу ОДВУ ім. Евгена Коновальця, найстаршого Відділу ОДВУ в ЗСА, заснованого ще 1929 р. пл.п. полк. Е. Коновальцем.

Зборами провадила президія в складі: д-р Вол. Михайлів — предсідник, М. Белендюк — секретар.

По відчитанні М. Серною протоколу із останніх Загальних Зборів і його прийнятті, уступаючий голова Вол. Процик склав звіт із дворічної праці Відділу.

У звітному часі відзначено 30-ліття смерти Олени Теліги та численних українських націоналістів розстріляних у Києві 1942 р. доповіддю учасника похідних груп ОУН сотн. А. Дорошенка; Влаштовано Свячене для членів і громадянства, на якому доповіді виголосили: Г. Шепко - Йогансен на тему: „Українські Великодні звичаї", і Вол. Різник: „З минулого ОДВУ в Асторії"; Старанням Відділу щорічно у роковини смерти сл.п. полк. Е. Коновальця і полк. А. Мельника, у місцевій українській кат. церкві були відправлювані Служби Божі і панахиди за спокій їхніх душ а Святочними Сходинами вшановувано їхню пам'ять; Заходом Відділу відбулися багатолюдні Громадські Збори із доповіддю ред. Ярослава Гайваса на тему: „Українці в Світі"; Кожного року в часі Різдвяних Свят, члени Відділу: М. Серна, О. Серна, І. Іленко, Л. Куделя, В. Процик ходили з колядою на Інформаційно - Визвольний Фонд та пересилали коляду до ЦУ ОДВУ.

1-ий Відділ разом з 10-им Відділом ОДВУ, 1-им Відділом УЗХ і Заревом в Ню Йорку влаштував спільно ряд імпрез. Найважніші з них це: Відзначення штучного голоду в Україні, 40-ліття націоналістичного тижневика „Українське Слово" в Парижі. Вечір з доповіддю голови ЦУ ОДВУ д-ра Дениса Квітковського про 2-ий СКВУ, а також Різдвяні Просфори, Запусти, Свячене та Товариські Вечорі із виступами мистця живого слова і сатирика пані Ліди Белендюк.

Відділ виконував доручення ЦУ ОДВУ, взяв участь у Конференціях і З'їзді ОДВУ і ІСНО на Оселі ім. О. Ольжича, в Чикаго і Торонті. Будучи членом Комітету Об'єднаних Українсько - Американських Організацій Ню Йорку (філія УККА), приймав участь в усіх громадсько - політичних акціях, демонстраціях і маніфестаціях в Ню Йорку і Вашингтоні, збирав підписи і висилав петиції виготовлені „Смолоскипом" в обороні ув'язнених в Україні до ген. секретаря ОН Курта Вальдгайма, президента Р. Ніксона і інших.

Голова і члени Відділу взяли участь у привітанні Патріярха Йосифа Сліпого в Ню Йорку, в авдієнції у Кир Йосифа Шмондюка, 2-му СКВУ в Торонті, у посвячені прапору 35-го Відділу ООЧСУ в Асторії і в багатьох інших імпрезах льокального і крайового маштабу.

Членами 1-го Відділу ОДВУ між іншими є: почесний голова ОДВУ — Вол. Різник, голова Українського Визвольного Фонду — д-р Вол. Михайлів, голова православної кредитівки — Лев Куделя, голова КПС — П. Дорожинський, головний командир СВУР — сотн. І. Поліщук, член ЦУ ОДВУ — М. Белендюк, секретар ЦП Зарева — Вол. Процик, голова Церковного Хору в Асторії — О. Серна. Усі вони поминмо своїх відповідальних обовязків знаходять час для праці у Відділі.

У звітному часі із каси І-го Відділу було переслано на визвольні цілі 1,529 дол. (1,254 дол. із самої коляди).

Кінчаючи свій звіт уступаючий голова Вол. Процик подякував членам управи: М. Серні, Л. Куделі, І. Іленкові, А. Дорошенкові, М. Гуринові, Д. Грабові, С. Массові і усім членам Відділу за дружню співпрацю та за виконання намічених плянів.

Після запитів і дискусії, у якій стверджувано успішно проведену працю і ріст Відділу, на внесок голови Контрольної комісії М. Гурина, уділено уступаючій управі абсолюторію з признанням і подякою.

На пропозицію Номінаційної комісії в складі: М. Гурин, М. Серна, І. Іленко, Збори вибрали нову управу І-го Відділу в слідуючому складі: О. Серна — голова, І. Іленко і Л. Куделя — заступники голови, М. Серна — секретар, А. Дорошенко — скарбник, В. Процик, М. Белендюк, І. Мисько, А. Мастикаш, М. Сухоцький, Ф. Фірман, М. Халупа — члени управи. Контрольна комісія: М. Гурин, Д. Граб, С. Масс. Товариський Суд: д-р В. Михайлів, В. Різник, П. Дорожинський. Найстаршого члена Відділу, піонера ОДВУ Михайла Гурина Збори обрали почесним членом Відділу.

Словом подяки за довір'я і вибір та подякою Президії за взірцеве переведення Зборів, новообраний голова 1-го Відділу Осип Серна закрив Збори і попросив усіх на приготовану панями членкинями Відділу перекуску. З нагоди Загальних Зборів зроблену спільну знімку.

В. П.

„Скитальський Вечір" у ЛМК в Ню Йорку

Цього року минає 25 літ від часу „Великого Ісходу" нашої еміграції із Західньої Европи до тих країн світу, що у висліді міжнародних домовлень, погодились прийняти різномовних скитальців і допомогти їм влаштувати нове життя. Для вшанування цього своєрідного ювілею, Літературно - Мистецький Клюб у Ню Йорку уладив у п'ятницю 31 травня ц.р. т.зв. Скитальський вечір, в якому взяли участь: співачка Ганна Шерей, піяністка Калина Чічка - Андрієнко, письменники - гумористи Микола Понеділок і Іван Керницький - Ікер, та конферансьє, маестро Степан Крижанівський. Також відіграно платівку зворушливо - гумористичного запису „Гриць Зозуля їде на еміграцію" і „Гриць Зозуля в Америці" пера Едварда Козака-Ека, у знаменитому виконанні корифеїв нашої сцени і мистців живого слова — Олімпії Добровольської і Йосипа Гірняка.

Численно зібраних гостей привітав голова Клюбу, інж. Іван Жуковський, зокрема солістку і акомпаньяторку вечора. Проводив програмою Степан Крижанівський. Він розповів у жартівливий спосіб про свою подорож кораблем до Австралії і приїзд до „країни кангурів". Микола Понеділок відчитав дві гуморески — одну про переміну селюха в міщуха і другу під загол. „Злодій", за що слухачі нагородили автора рясними оплесками.

Ганна Шерей, при акомпаньяменті Калини Чічки - Андрієнко, проспівала: „Сумної провесни", в гармонізації М. Лисенка, пісню з фільму „Українська рапсодія", „Зустріч у Києві", слова Андрія Шикерика муз. Зої Маркович, і „Незабутній вальс" Коса - Анатольського. Добір пісень, гарний спів і зворушлива інтерпретація захопили присутніх, які довготривалими оплесками дякували обом паням. З черги Степан Крижанівський у мистецькій формі прочитав гумореску пера Ів. Керницького - Ікера „Слідами козака Мамая".

Після перерви, перед відігранням запису на платівці „Гриць Зозуля їде на еміграцію, Степан Крижанівський привітав присутніх на залі мистців, Олімпію Добровольську і Йосипа Гірняка, яким присутні влаштували правдиву овацію.

У другій частині вечора Ганна Шерей проспівала народну пісню „Ой джиґуне, джиґуне", в гармонізації М. Лисенка, „Весілля чижика", запис із Кубані, в обробці Олександра Кошиця, і надаток пісню про Київ „Рідне місто моє" муз. Дримлюги. Ці пісні дуже припали до вподоби присутнім, а Управа Клюбу обдарувала обі пані в'язанками квітів.

Іван Керницький - Ікер відчитав гумореску про скитальське життя в таборах, як то нещасних скитальців возили і перекидали з одного табору в інший, а коли там не було місця, поверталли їх назад на старе місце. Не один із присутніх згадав тоді свої одисейські пригоди і „циганські дороги".

Від Управи Клюбу маестро С. Крижанівський подякував усім виконавцям вечора, а також власниці ресторану „Орхідея", Марії Підгородецькій, яка прислала в дарунку для гостей Клюбу свого виробу „барахольну піцу" що при перекусці показалась великим присмаком, а також Юрієві Селякові, представникові великої імпортової фірми за скриньку вина виконавцям вечора і гостям. На вечорі був присутній гість з Відня, п. Мудрицький.

Б. Б.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 22-го ЧЕРВНЯ 1974 р.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Чорн. Січ 14 Відд., о год. 7-ій веч. в приміщенні Чорн. Січі, 688 Сенфорд Аве. Проситься чл. прибути і вирівняти вкладки або висилати поштою: M. P. Otrok, Rd. 2, Box 102, Cranbury, N.J. 08512. — Управа.

НЕДІЛЯ, 23-го ЧЕРВНЯ 1974 р.

ВУНСАКЕТ, Р. Ай. Місячні збори Т-ва Запор. Січ 206 Відд. о год. 10:30 ранку, зараз по Сл. Божій в парафіяльній залі, 74 Гаррис Аве. На порядку: звіти делегатів з 28 Конвенції. — Управа.

✝ ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ІВАН КЛИМ — член УНСоюзу Відд. 481 Т-ва ім. Івана Франка в Карнегі, Па., помер 21 травня 1974 р. на 72 р. ж. Став членом УНС в 1922 р. Полишив у смутку дружину Анну, дочку Роземарі і внука. Похорон відбувся 25-го травня 1974 р. на цвинтарі Пресв. Тройці в Карнегі, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

М. Сивий, секр.

ЙОСИП НОВИЦЬКИЙ, член УНС Відд. 230 Б-ва св. Ів. Хрестителя в Янгставн, Огайо, помер 29 квітня 1974 р. на 36 р. ж. Став членом УНСоюзу в 1960 р. Полишив у смутку дружину Варвару, 2 синів: Йосипа і Степана, батька, брата і 5 сестер. Похорон відбувся 2 травня ц. р. на цвинтарі св. ап. Петра і Павла в Янгставн, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

МАРІЯ ДОБРЯНСЬКА, членка УНСоюзу Відд. 178 С-ва Пресв. Марії в Манчестер, Ню Гемпшір, померла 18-го травня 1974 р. на 79 р. ж. Нар. в с. Коростенка, пов. Коросно і стала членкою УНС 1945 р. Полишила в смутку мужа Михайла, дочку Анну, внучку, 4 сестри і брата. Похорон відбувся 21 травня ц. р. на цвинтарі св. Йосифа в Бедфорд, Н. Гем.

Вічна Їй Пам'ять!

П. Ковальчук, секр.

АННА ДУСАНЕНКО, членка УНС Відд. 204 ім. о. А. Гончаренка в Ню Йорку, Н. Й., померла 2 травня 1974 р. на 79 р. ж. Нар. в с. Денисові, пов. Тернопіль, стала членкою УНС в 1925 р. Полишила в смутку 2 синів: Тараса і Володимира, 5 внуків, 2 правнуків, брата і сестру. Похорон відбувся на цвинтарі в Франклін, Вестчестер, Н. Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

ВАСИЛЬ ВОЛЯНСЬКИЙ — член УНС Відд. 336 Т-ва Сокіл в Клівленді, Огайо, помер 1 червня 1974 р. на 85 р. ж. Нар. в с. Білич, пов. Старий Самбір і став членом УНС в 1912 р. Полишив у смутку сина Стефана, доньку Наталію, брата Якова і 1 внука. Похорон відбувся 4 червня ц. р. на цвинтарі Бруклин Гайтс в Клівленді, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!

Гр. Кісіль, секр.

ПЕЛАГІЯ МАРЦІНОВСЬКА — членка УНС Відд. 60 Т-ва Запор. Січ в Албіон, Па., померла 30 травня 1974 р. на 86 р. ж. Стала членкою УНС в 1922 р. Полишила в смутку 4 синів: Михайла, Франка, Івана і Пилипа. Похорон відбувся 3 червня ц. р. на цвинтарі Говп в Албіон, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Єва Марціновська, секр.

ТАРЗАН, Ч. 7184. Дивний склад

Що це?!
Гей! Шкіри зебр і леопардів, пера струсів, ікли та інші речі — все тут сховане!
А ми думали, що перші відкрили цю печеру!
Краще вернімся додому та розкажім Джозефові — Він може піти й відшукати вашого тата й Тарзана!.. Вони повинні про це знати!